 TÖRTÉNELMÜNK

 FŐZŐCSKE

 OLVASGATÓ

HISTÓRIÁK

MINDENFÉLE

A jövő heti

Jó Pajtás címlapja

és posztere

A 7 képe

TE MEG ÉN
Szia

Versenyünk támogatója

Dosztán Kft.

Liszt Ferenc utca 11.

21480 Szenttamás

dostan@eunet.rs

Jó Pajtás

*A szabadkai
EmArt Műhely
növendékei mentorukkal*

Kis képzőművészek oázisa

Kiállítottak a tizenegy éves szabadkai EmArt Műhely növendékei

A szabadkai EmArt Műhely növendékei számos díjat nyertek már rajzaikkal, linómetszeteikkel a világ minden táján meghirdetett rajzpályázatokon. A szabadkai Városháza földszintjén levő ajándékboltban nemrégiben megrendezett kiállításuk megnyitóján **Grubanov Martinek Emília**, a műhely vezetője épp a Kínából érkezett diplomákat osztotta ki a gyerekeknek. Címoldali felvételünkön a rendkívül tevékeny műhely növendékeit és vezetőjüket láthatjátok, a poszteren pedig kiállított munkáik közül válogattunk.

– Most már 11 éves az EmArt, 2002-ben alakultunk meg. Minden szombaton másfél órás foglalkozásokat tartunk, persze több csoportban, mert ennyi gyerekkel nem lehet egyszerre foglalkozni. Nincsenek korcsoport szerint összeválogatva, a kisebbek és a nagyobbak együtt dolgoznak, a fiatalabbak sok mindent ellesnek az idősebbektől is. Tagjaink között vannak óvodások, néhány középiskolásunk is, de legtöbbször általános iskolások. Egy csoportban 10-12 diákkal foglalkozom, a műhelynek összesen körülbelül 60 tagja van. Most már évente 150-160 elismerő oklevél, diploma, tárgyi jutalom érkezik a növendékeinknek – mesélte Grubanov Martinek Emília. – A gyerekeknek

Tóth Emese, Patarcsity Edina, Szobonya Dávid

Tóth Emese, a Majsai Úti Általános Iskola hetedikese: – Első osztály óta tagja vagyok az EmArtnak, imádom rajzolni. Eddig már több mint negyven diplomát kaptam a különböző pályázatokon, például Görögországból, Indiából, Kínából. Minden szombaton

gyek az EmArtnak. Szombatonként a műhelyfoglalkozásokon nagyon sok jó témát, ötletet kapunk. Nagyon szeretem az állatokat, és a legszívesebben őket rajzolom. Sokféle díjat kaptam én is, például Japánból, Szerbiából, Magyarországról.

összejövünk, a társaság is nagyon jó. Kedvenc technikám a linómetszés, és nagyon szeretek épületeket rajzolni, különösen a szecessziós stílusúakat, amelyekből igen sok van Szabadkán.

Patarcsity Edina, a Széchenyi István Általános Iskola ötödikese: – Három éve vagyok tagja a műhelynek. A testvérem is ide járt egy ideig, így kaptam kedvet, hogy én is tagja le-

Szobonya Dávid, az Október 10-e Általános Iskola negyedikese: – Eddig van egy aranyérem Romániából, egy rajzpályázatról, meg sok diplomám. Otthon is nagyon sokat rajzolok, legszívesebben embereket. Szombat délelőttönként mindig gyorsan elröpül az a másfél óra.

Mihályi Katalin
Fotó: Molnár Edvárd

Olvass bennünket a jövő héten is!

38. számunkban már túl leszünk a Mikulás-váráson, de a közelgő karácsony és a hozzá fűződő hagyományok, népszokások még nagyon is „fogva tartanak” bennünket. Mesét mondunk, utazunk, fejtörőket gyártunk, bizalmaskodunk ezúttal is, és a poszter sem marad el. (Elárulom: a Barcelona focicsapat tagjai néznek majd vissza rátok.)

ma már egyre kevesebb a lehetőségük, hogy valahol el legyenek ismerve, éppen ezért ez egy kis oázis, ahova szívesen jönnek, kellemes légkörben tudják eltölteni azt a másfél órát. A munkájukat igyekszem minél több pályázatra elküldeni, mert igényük van rá, hogy megmutatkozzanak, megmérettessenek, és nagyon jó érzés, amikor egy olyan pályázatról érkezik diploma, ahova több ezer – nem egy esetben 50-60 ezer – alkotást küldtek be a világ minden tájáról a gyerekek. Az, amikor ilyen pályázatról érkezik elismerés, nagyon jó érzés a gyerekeknek, és ösztönzően hat. Azt mindenképp el kell mondani, hogy a szülőktől maximális támogatást kapok a munkámhoz.

A kiállítás megnyitóját követően három EmArt-os gyerekkel beszélgettem, és mindannyian elmondták, nagyon szeretnek szombatonként a foglalkozásokra járni.

Mennyi szeretet fér el egy dobozban?

Humanitárius szakszoport működik az óbecsei Petőfiben

„A gyermekhét folyamán sok szép ajándékot hoztak be a jótékonykodni vágyók iskolánk nagycsaládos tanulóinak. Pedagógusaink segítségével az ajándékok a megfelelő tanulóhoz kerültek. A másodikosok kapták azt a gyönyörű megbízatást, hogy átadják a kis csomagokat, melyek főleg ruhákat, tanszereket és játékokat tartalmaztak. Az akció folytatódik. A humanitárius szakszoport az adventi időszakban is gyűjt a szeretet ünnepére a község nagycsaládosainak. A gyermekközponttal együttműködve az ajándékok szintén eljutnak a rászoruló családokhoz” – olvastam a Facebookon.

Az óbecsei Petőfi Sándor iskolában vagyunk, ahol a humanitárius szakszoport megálmodója, **Tallós Boglárka**, az iskola hitoktatója és **Kuszli Angéla** magyartanárnő, meg persze, a szakszoportosok: **Selymesi Virág**, **Varnyú Kinga**, **Rajslí Dorottya**, **Brasnyó Emese**, **Bagi Natália**, **Almási Vivien** és **Tóbiás Vivien** mesélnek munkájukról:

– Az én ötletem volt, hogy humanitárius szakszoportot létesítsünk – eleveníti fel a kezdeteket a tanárnő –, mivel hitoktató vagyok, elvem a segítség. Meg szeretnék tanítani a gyerekeket, hogy pénz nélkül is lehet segíteni a rászorulókon: az idősek otthonában, a Lurkó-házakban, a felnőtt sérültek napközijében lévőkn. A tanítványaink kinőtt, de jó állapotban lévő dolgait gyűjtjük össze. Egy éve alakultunk, s nemcsak a gyermekhét alatt, hanem advent folyamán is gyűjtöttük a dolgokat, s húsvét táján is továbbítottuk az összegyűjtött holmikat.

– Ezer gyerek kapott tavaly csomagot karácsonyra – veszi át a szót a magyartanárnő. A Legyél te is valakinek a Télapója! akciónk is sikeres volt. Így kaptak az itteni és a dreai

A humanitárius szakszoport a vezető tanárnővel

Lurkó-házak meg hát a nagycsaládosok csomagot. Arra tanítjuk a gyerekeket, hogy jó állapotban lévő, tiszta ruhákat gyűjtsenek a rászorulóknak. Próbáljuk a tanítványainkat jóra tanítani, rámutatni arra, hogy jótét helyébe jót várjanak. Mert jónak lenni jó!

– Jómagam is részt vettem a Mennyi szeretet fér el egy dobozban? elnevezésű jótékonyági akcióban – mondja elsőként Virág –, ez alkalommal a gyermekhét folyamán gyűjtöttünk az iskolánk nagycsaládosai részére. Összeválogattam az ajándékokat, a kinőtt holmikat, tanszereket, melyekre már nincs szükségem, és egy cipősdobozba tettem, amelyet szépen becsomagoltam, miközben végig arra gondoltam, hogy ezzel most örömet szerzek valakinek. Azt hiszem, nagyon sok szeretet elfér egy ilyen cipősdobozban, mert valójában nagy szeretettel adtam ezt az ajándékot.

– Apukámmal mentünk ki kocsival Dreára – meséli Kinga –, a Mosolyakció keretében vittünk ki a Lurkó-házba és a nagycsaládosoknak ajándékokat. Szeretettel raktam a nagy dobozba a kinőtt nadrágokat, szoknyákat.

– Én is tagja vagyok a jótékonyági szakszoportnak – jelenti ki Dorottya –, s összeszedtem a tolltartókat, táskákat, amelyek már nem kellenek, meg a kinőtt ruhákat. Én is nagycsaládosoknak meg a Lurkó-házba vittem.

– Segíteni akarok a rászorultakon – mondja Emese –, mert segíteni jó. A kinőtt dolgaimat szedtem össze, meg azokat a tanszereket, melyeket már nem használok, mert tudom, egyszer majd valami módon én is visszakapom ezt a segítséget.

– Szeretek ajándékozni – mondja Natália –, szerintem jobb, mint kapni. Én is a kinőtt ruháimat, lábbelimet, tornacipőt, csizmát, tolltartót meg más tanszereket tettem egy nagy dobozba, s vittük Dreára, meg az itteni nagycsaládosoknak is jutott belőle.

– Sokan rá vannak szorulva a ruhaneműre, lábbelire – veszi át a szót Vivien –, s jó érzés, hogy segíthetek. Összeszedtem a kinőtt nadrágokat, szoknyákat. A Mosolyakciónk is jól sikerült, ugyanis tavaly Mikulásnak öltöttünk, s így vittük az ajándékokat. Nemcsak a Lurkó-háznak gyűjtöm a kinőtt ruhákat, hanem át szoktam vinni a szomszédba is, ahol szükség van a kinőtt holmira. S én is szoktam kapni tőlük kinőtt holmit. Szerintem is jó kapni, de még jobb adni – fejezi be beszélgetésünket Almási Vivien.

Kívánjuk, hogy most is sok csomag gyűljön össze a rászorulóknak!

Koncz Erzsébet

A bűvös Rubik-kocka

A Google és egy amerikai tudományos intézet világjáró kiállítást készít a negyvenedik születésnapja előtt álló kockának

A Rubik-kocka nem egy egyszerű játék, nem egy egyszerű szórakozás, hanem fogalom. Az egész világon ismert, forgatásából versenyeket rendeznek, világbajnokságokat szerveznek. De vajon hányan tudják, hogy mint a dinamó, a biztonsági gyufa vagy a golyóstoll, ez is magyar találmány? Talán kevesen, és egyre kevesebb embert érdekel a származása, holott továbbra is milliókat nyűgöz le a kocka könnyedsége, játékosága, logikája.

Endrey Marcell (középen) világbajnok

Hihetetlenül népszerű a játék, olyannyira, hogy világszerte a 40. születésnapjának megünneplésére készülnek. A Google és egy amerikai tudományos intézet világjáró kiállítást készít, az interaktív kiállításon mindenki megnézheti majd a Rubik-kocka prototípusát is: a két sorban négy-négy kis fakockából álló játékot, melynek mozgatható elemeire színes papírlapokat ragasztottak. És sok minden más is látható lesz a 2014 tavaszán New Jerseyben esedékes kiállításmegnyitón, ami után a kiállítás majd 7 éven keresztül fog utazni a világban. A kiállításra 5 millió látogatót várnak világszerte. Egyik főszereplője egy tíz méteres világító Rubik-kocka lesz, amely a helyszínen csapatban, vagy akár a világ bármely pontjáról online is irányítható, kirakható lesz.

Ezenkívül rendszeresen világbajnokságot szerveznek a legügyesebb kockakirakók között, a versenyzők akár bekötött szemmel is versenybe szállnak egymással. 1982 óta rendezik meg a Rubik-kocka világbajnokságot, először Budapesten gyűlte össze a játék szerelmesei. Akkor még egyetlen kategória volt, az idén már 15. Nemcsak a különböző kockák

kirakásában mérik össze tudásukat a versenyzők, hanem más formák – mint a Megaminx, a Pyraminx, továbbá a Rubik-óra –, egy kézzel, lábbal és vakon kirakásban, illetve a legkevesebb forgatásból való kirakásban is. Az idei Las Vegas-i világbajnokságon 37 ország több mint 500 versenyzője vett részt. A 17 éves Feliks Zemdegs nemcsak a leggyorsabb Rubik-kocka kirakó volt, ő győzött a 4-szer 4-es kocka és a 3-szor 3-as kocka egy kézzel való kirakásában is. Előbbinél a legjobb eredménye 30,74 másodperc volt, utóbbinál 12,16 másodperc.

A magyar csapat tagja, Endrey Marcell – aki az előző versenyen világcsúcsot állított fel a 3-szor 3-as kocka vakon kirakásában – az idén nemcsak ebben a számban lett világbajnok 29,93 másodperccel, hanem valamennyi „vak” kategóriában győzött. A 4-szer 4-esben 2 perc 33,04 másodperccel, az 5-ször 5-ösben 6 perc 06,41 másodperccel diadalmaskodott.

Endrey Marcell huszonkét éves mérnök informatikus és szabad bölcsészet szakos hallgató, aki hobbiból zongorázik, egy ír punk zenekarban harmonikázik, és nem mellesleg világrekorder.

Az első kocka, vagyis a Rubik-kocka prototípusa

Feltalálója, Rubik Ernő gumiszalaggal majd mágnessel is próbálkozott, de egyik sem vált be. Végül megalkotta a bűvös kocka modelljét. Az elemeket olyan alakúra alakította ki, hogy fogva tartják össze egymást, az egyes lapok középső kockái egy központi rugós elem segítségével, egy-egy tengely körül elforgathatóak. A Bűvös-kocka (más néven Rubik-kocka) egy mechanikus, térbeli, hat különböző színből álló készségfejlesztő logikai játék. A cél, hogy a kocka minden oldalán azonos színű elemek legyenek – de ezt legtöbbször tudjátok. Azt pedig már csak kevesen, hogy több mint 43 trillió kombinációjú keverés hozható létre.

Tudod-e?

A bűvös kocka feltalálója Rubik Ernő, aki 1944-ben Budapesten született, és elsősorban építészettel foglalkozott mindaddig, amíg 1975-ben meglepte a világot sajátos találmányával. A kocka eredetileg az iparművészeti főiskolásoknak készült, hogy jól láthatóak legyenek a térbeli formák, de a különböző színekkel jelölt oldalak nemcsak a tanulmányozásra, hanem egy jópofa játékra is alkalmassá váltak.

Nincs olyan háztartás, ahol legalább egy kicsi Rubik-kockát ne találunk. És ha valaki figyel a külföldi filmeket, megfigyelheti, hogy szinte kötelező kellekké váltak a tudóst megformáló szereplők kezében a bűvös kockák. De ma már nemcsak a kockával élesíthetjük elménket, hanem sok-sok különféle Rubik Ernő nevével fémjelzett játékkal, mint a touch cube, a gömb, a kígyó vagy a bűvös négyzet.

A Mikulás, azaz Noel Baba nyomában

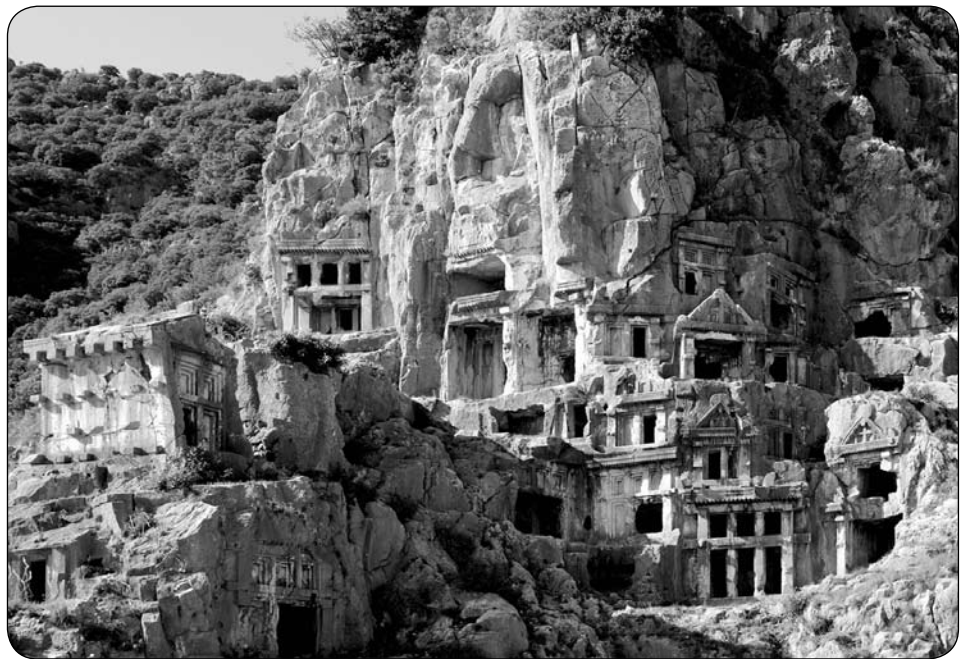
A magyar Mikulás elnevezés a Miklós név cseh fordításából eredeztethető

Évszázados szokás, hogy december 5-én este a gyerekek kiteszik a tisztára mosott, kefélt cipőjüket, csizmájukat az ablakba, és másnap, hatodikán reggel kíváncsian várják, mit tett bele a Mikulás. És rendszerint megtelik a kiscipő, nagy csizma, papucs vagy más lábbeli. A hagyomány ugyanis úgy kívánja, hogy egy kis gyümölcs, cukorka, csoki jusson minden gyerekeknek. Nos, ez a szokás erős, évszázadokon keresztül megmaradt. Talán azért, mert valóság-alapja van. Szent Miklós, akinek napjához a hagyomány kötődik, élő személy volt. Szent Miklós a törökországi Myra, ma Demre püspöke volt.

Mondani sem kell, hogy manapság turisták ezrei érkeznek Törökországba, hogy felkeressék azokat a helyeket, ahol Szent Miklós született, élt és dolgozott. Különösen Oroszországból jönnek sokan, hiszen a püspök az ország fő védőszentje. Naponta több mint száz busz hozza a kíváncsiskodókat, akiket a Mikulás mellett az áprilistól októberig tartó meleg idő és a Földközi-tenger csodás partjai is ide vonzanak.

Szent Miklós, törökül Noel Baba Pataraban, Lükia partjainál született a 3. évszázadban egy jómódú családban. Szülei halála után a helyi érsek vette pártfogásába a már gyermekkorában is jó cselekedeteiről ismertté vált Szent Miklóst. Pappá szentelték, majd a szomszéd város, Myra (Demre) püspökévé választották, ahol aztán haláláig élt és dolgozott.

Hogyan lett a török püspökből az egész nyugati kultúrkör által ismert és szeretett játékony Mikulás? A legenda szerint egy szegény családnak három lánya volt, akiket már férjhez kellett volna adni. Mivel azon-

Myrában (ma Demre) teljesített szolgálatot Miklós püspök. A város egyik különlegessége a sziklába vájt sírok

ban a család nem tudott hozományt adni a lányokhoz, kérő egy sem akadt. A szülők úgy döntöttek, ha a lányok férjhez nem mehetnek, áruba bocsátják őket. Szent Miklós ezt hallva egyik éjjel egy zsák pénzt dobott le a házuk kéményén, ami a legidősebb lány hozománya lett, aki azonnal talált is férjet magának. Majd még két zsák pénzt adott így titokban a családnak, ezzel a püspök végül mindhárom lány sorsát megmentette. Ezután Szent Miklóst megtették a szűzek védőszentjének, de olyan sokféle törté-

net fűződik alakjához, hogy többek közt a gyerekek, matrózok, foglyok, jogászok, New York és Oroszország patrónusa is ő lett. Legendák százai övezik életét, melyek mind kedvességéről, önfeláldozásáról, segítőkészségéről tanúskodnak. Nem véletlen, hogy a világ talán legnépszerűbb szentjévé vált.

Demre már Szent Miklós halála után zarándokhely lett, bár akkor még egészen más formában. Ma már szinte természetes, hogy leginkább a turistákat akarják megfogni Szent Miklós történetével, ezért üzletek és standok százai vannak tele mindenféle Mikulás-hoz kapcsolódó szuvenírekkel. Képeket, figurákat, könyvjelzőt, szőnyeget és szinte bármit megkaphatunk a Mikulás alakjával díszítve, sőt néhány étteremben a püspök még a tányérokra is visszaköszön. Az általunk jól ismert Mikulás figurájához a Coca-Cola cég járult hozzá, mert népszerűvé tette az egész világon a fehér szőrmegalléros piros kabátot, nadrágot, bojtos sapkát viselő kövérkés, fehér szakállú Tételapót. Vele szemben a hagyományos Mikulás hosszú köpenyt, valamint fején süveget visel, kezében pedig pásztorbotot tart.

Túlzás lenne azt állítani, hogy a török kultúrának mára részévé vált a Mikulás, ugyanakkor Noel Baba egyre gyakrabban jelenik meg a török városok utcáin és az iskolákban év vége felé. Ajándékokat oszt és emlékeket idéz egy olyan emberről, aki egykor vigyázott a körülötte élőkkel, különösen a gyermekekre.

A pravoszláv vallásúak kissé másmilyenek festik Mikulást, mint a nyugati keresztények

A hagyományos Mikulás hosszú köpenyt, süveget visel, kezében pásztorbotot tart

Mikulás volt, van, lesz!

A késő őszi jó időnek köszönhetően több délután is elstáztunk nagymamáékhoz. Egyik nap riportot készítettem náluk a régi mikulási szokásokról. Nagymamám atyag Emmát faggattam.

– Nagyi, valamikor is ugyanilyen volt a Mikulás ünnepe, mint ma?

– Hát, kislányom, valójában ugyanígy ajándékozott régen is a Mikulás, sőt a krumpszok virgácsot is hoztak. De akkor nem volt televízió, és csak azon a napon vagy esetleg előtte tudtuk meg, hogy Mikulás van. Ma már a tévében egy hónappal korábban elkezdik hirdetni az ünnepet szebbnél szebb reklámokkal.

– Mik voltak az ajándékok?

– Az ajándékok sokkal szerényebbek voltak: alma, dió, szaloncukor, de fehér zsír-papírba csomagolva. A rossz gyerekek cipőjében hagyma, burgonya és virgács volt. Kis-

lányként nemcsak a krumpszoktól félttem, hanem a Mikulástól is, mert elég rongyos, sötét bundája volt.

– Akkor bizony szép ünnep lehetett nagyi, ha még mindig emlékszel rá.

– Hát hogyné! Az év egyik legszebb napja, mert az ajándékozásról szólt. Abban az időben is nagyon jó érzés volt ajándékot kapni.

De hozzátette könnyes szemmel és mosolygva, hogy nemcsak ajándékot kapni jó érzés, nagyon jó érzés ajándékot adni is másoknak... Belegondoltam, milyen szép, hogy megőriztük a Mikulás hagyományát. Van mire emlékezni, és van miről mesélni.

**Szabó Judit, 7. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye**

Mikulás más nyelveken

Amerikában és Kanadában: **Santa Claus** (de Amerikában karácsonykor mászik a Santa Claus a keménybe)

Angliában: Father Christmas

Brazíliaiban és Peruban: Papa Noel

Dániában: Sinter Klaas

Finnországban: Joulukukka

Franciaországban: Pere Noel

Hollandiában: Kerstman

Japánban: Jizo

Kínában: Shengdan Laoren

Magyarországon: Mikulás, Téliapó

Marokkóban: Black Peter

Németországban: Christkindl

Norvégiában: Julenissen

Olaszországban: Befana
vagy Babbo Natale

Oroszországban: Gyed Moroz

Spanyolországban: Papa Noel

Svédországban: Jultomten

Szerbiában: Deda Mraz

Dávid Éva

Mikulás várás

Útra készül

jó Mikulás bácsi.

Aranyos szánkóján

Földre akar szállni.

Készen a sok csomag,

tele minden jóval.

Almával, dióval,

édesogyoróval.

Csak egy ám a hiba,

a Földön nincs még hó.

Hogy jusson le oda?

Nem csúszik a szánkó.

Oda lenn a Földön,

egy kicsike házban

szőszke kisgyerekek

imádkoznak hárman:

Édes jó Istenem,

kérünk téged szépen,

hiszen ott lakozol

fenn a magas égben.

Küldj egy kis hideget,

hadd hulljon sok-sok hó,

Mikulás bácsival

csúszhasson a szánkó.

Közeleg a karácsony

Közeleg a karácsony, fontos a tisztaság, ezért elhatároztuk, hogy osztályfőnöki órán összerakodunk a tantermünkben. Elrakosgattuk a nyári rajzokat, írásokat, s elővettük a tavalyi karácsonyi díszeket és az adventi koszorút. Amit kellett megragasztottunk, helyrehoztunk. Az idén is meggyújtjuk a négy gyertyát, s közben rövid verseket olvasunk fel.

Elbeszélgettünk arról is, hogy nem elég, ha csak körülöttünk van rend. A lelkünkben is minden a helyére kell, hogy kerüljön. A tiszta lelkiismeret mindennél fontosabb! Mit tehetünk ennek érdekében? Ha valakit megbántottunk, bocsánatot kérünk, ha megbántottak, megbocsátunk. Nem csúfoljuk egymást, nem árulkodunk. Törekszünk a jóra, bármily nehéz is.

Pál atya szervezésében egy vallási koncertre is eljuthattunk. A felkészítésbe Nyári Angéla tanító néni is besegített, köszönet neki érte. Nagybecskerekén a fellépéskor együtt énekelünk, s felmelengettük a lelkünket.

Az énekszóval sok minden kifejezhető, de költőink gondolataival is. Mi egy József Attila-idézetet választottunk zárószónak:

„Igaz lelkünket, akárcsak az ünneplő ruhákat, gondosan őrizzük meg, hogy tiszta legyen majd az ünnepekre.”

A 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Népművészet Ricsaj módra

Tizedik alkalommal szervezték meg Óbecsén a népművészeti találkozót

Már tizedik alkalommal szervezte meg a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör november 16-án a Ricsaj népművészeti találkozót.

– A találkozó célja, hogy lehetőséget teremtsen az együtteseknek, énekcsoportoknak, szólistáknak a fellépésre, ismerkedésre, szórakozásra. A fesztivál nem verseny jellegű, így a fellépők feszültség nélkül mutathatják be néptánc és népzenei tudásukat társaiknak, a közönségnek. Betekintést nyerhettek őseink hagyományába, életmódjába, ismerkedhettek kultúránkkal, és szórakozhattak a magyar népművészet világa adta zenével, táncokkal – mondta Cseszák Balázs néptáncoktató, a rendezvény megálmodója.

Kirakodóvásár is nyílt a kultúrkör színháztermében. Mindenki megtalálta a számára kedves dolgot. A kézimunkák zöme gyöngyből készült, voltak ott nyakékek, karcsatok, fülbevalók. Ezeknek volt

a legnagyobb keletje. Szépek voltak a faragott tárgyak, ékszerek is. Egyik sarokban népi ruhákat lehetett fölpróbálni, s kis időre bárki néptáncos lehetett...

Délután három órától már gyönyörködhattunk a föllépők táncában, játékában. Ekkor kezdődött az ünnepség, mert ünnep volt: a néptánc, a népdal, a népi játékok ünnepe.

Bemutakoztak az idei Kőketánc legjobbjai. Az óbecseieken kívül fölléptek az adaiak, szenttamásiak, topolyaiak, majd ezt követően az érdeklődők kézműves foglalkozásokon vehettek részt, ahol a gyöngyfüzést, a fafaragást és a nemezést próbálhatták ki, de készíthettek karkötőt és karácsonyi díszeket is.

Este hét órától a nagyok tánccsoportjai szórakoztatták a közönséget, majd hagyományosan az idei Ricsaj is táncházzal zárult.

K. E.

A bácskossuthfalvi Cimbora

Nemezélés

Az óbecsei Kiscimbora

Még a fiúk is készítettek karkötőket

A topolyaiak

Nagy volt a választék

Az óbecsei Bekecs

Az óbecsei Kenderkóc

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

December 5.

Vilma, Krisztina, Ábel napja.

Vilma: Német, latin eredetű név, a Vilhelma rövidülése. A német Wilhelm (magyarul Vilmos) férfinév női párja. Jelentése: erős akaratú védelmező.

1791. XII. 5. (222 éve)

Bécsben meghal Wolfgang Amadeus Mozart. A mindössze 34 éves, több zenei műfajban is alkotó, igen termékeny szerzőnek számító Mozart alkotásaiban a barokk, a rokokó és a kezdődő romantika német és itáliai elemei ötvöződnek sajátos stílussá.

1901. XII. 5. (112 éve)

Chicagóban megszületett Walt Disney amerikai rajzfilmrendező, a trükk- és rajzfilm műfaj megeremtője és klasszikus mestere. A hollywoodi stúdiókban az elsők között vezette be a hangosfilmet (1928), a színes filmet (1932), majd pedig a teljes estét betöltő rajzfilmet (1937). Rajzfilmjei máig a legnépszerűbb filmek a világon, mesehősei: Mickey egeret, Donald kacsát és a többieket a Föld szinte minden gyereke ismeri és szereti.

December 6.

Miklós, Nikolett napja.

Miklós: Görög, szláv eredetű név, a görög Nikolaosz név szláv formájából származik. Jelentése: győzelem, nép.

1877. XII. 6. (136 éve)

New Jerseyben az első fonográf (a lemezjátzó elődje) felvétel bemutatóján Thomas Edison maga mondja fel a Mary Had a Little Lamb című mondókát.

1906. XII. 6. (107 éve)

Hivatalosan megnyitják a Szépművészeti Múzeumot Budapesten. Fénykora Petrovics Elek igazgatása időszakára, 1914–1935-re tehető, amikor állománya igen nagy mértékben gyarapodott. 1983 novemberében hét festményt, köztük két Raffaellót elraboltak, amelyek nagy nemzetközi nyomozás eredményeképpen kerültek vissza.

December 8.

Mária napja.

Mária: Bibliai név. Eredeti héber formája Mirjam volt, ez a görög és latin bibliafordításokban módosult. Jelentése megfajított, valamennyi magyarázata vitatott. A latin Maria névváltozatnak igen sok származéka alakult ki az európai nyelvekben, ezek egy része a magyarban is használatos.

1980. XII. 8. (33 éve)

John Lennon gyilkosság áldozata lett. Quarrymen néven alakította meg első együttesét (Paul McCartneyval), majd névváltozások és személycserék után, az 1959-ben formálódott Beatles együttesel szerzett világhírnevet magának.

1881. XII. 8. (132 éve)

Tragikus színháztűz pusztít Bécsben. Az 1874-ben épült bécsi Komische Operben a színpadról kiinduló tűz átterjedt a nézőtérre, a kupola leszakadt, s 378 ember életét vesztette. A Komische Oper pusztulása a színháztörténetben is az egyik legsúlyosabb katasztrófa volt.

December 9.

Natália, Ábel napja.

Natália: Latin eredetű név. Jelentése: Jézus születésnapja. Régen ezt a nevet a karácsonykor született leánygyermeknek kapták.

1990. XII. 9. (23 éve)

Miloševićet elnökké választják. Szerbia első szabad választásán a szerb szocialisták szereztek meg a legtöbb helyet a belgrádi parlamentben. Vezetőjüket, Slobodan Miloševićet elnökké választják.

December 10.

Judit napja.

Judit: Héber eredetű név. Jelentése: Judeából származó nő.

1850. XII. 10. (163 éve)

Aleppóban meghal Bem József (József Bem) lengyel katonatiszt, magyar honvédtábornok. 1794. március 14-én született Tarnów-ban. A világi fegyverletétel után Törökországba emigrált, szíriai katonai parancsnok volt haláláig. A magyarok ma is Bem apóként emlegetik, ezzel is elismerve tekintélyét és közéjük tartozását.

1896. XII. 10. (117 éve)

Meghalt Alfred Nobel. A Stockholm melletti Helenborgban folyékony robbanó gliceringyárt alapított. Feltalálta a robbanó higanyon alapuló gyutacsot, az inditógyújtást, amely a robbanóanyag energiájának teljes kihasználását tette lehetővé. Kifejlesztett egy robbanószert, amelyet dinamitnak (a görög dűnamisz = erő szó nyomán) nevezett el, s amely rövidesen tömeges méretű gyártásra is alkalmasá vált. 1889-ben feltalálta a füstmentes puskaport is.

1901. XII. 10. (112 éve)

Először adják át a Nobel-díjakat. Az Alfred Nobel svéd vegyész által 1895-ben alapított kitüntetés a világ legismertebb és legrangosabb díja. Az alapító akarata szerint azok érdemlik ki, „akik az elmúlt esztendőben az emberiségnek a legnagyobb hasznot hajtották”. A kitüntetést minden évben december 10-én, Nobel halálának évfordulóján adják át.

1948. XII. 10. (65 éve)

1948. december 10-én az ENSZ-közgyűlésen elfogadták az emberi jogokról szóló egyetemes nyilatkozatot. Ennek emlékére az 1950. december 4-i ENSZ-közgyűlés december 10-ét az emberi jogok napjává nyilvánította. Ebben a dokumentumban foglalták össze az ún. klasszikus, a polgári államok alkotmányaiból ismert politikai és polgári jogokat, továbbá a gazdasági, szociális és kulturális jogok bizonyos körét. Magyarországon ezen a napon osztják ki a Tolerancia-díjat.

December 11.

Árpád, Artúr napja.

Árpád: Régi magyar név, az árpa szó -d kicsinyítő képzős származéka.

1750. XII. 11. (263 éve)

Báró Wesselényi Miklós ezen a napon Zsibón látta meg a napvilágot. Szenvedélyes, féktelen természetű volt, 1794–95-ben jakobinusság vádjával törvény elé állították, pedig csak nemesi alapon akarta Erdélyt függetleníteni. Támogatta az iskolák fejlesztését és az önálló magyar színjátszás megeremtését, különösen Erdélyben.

1997. XII. 11. (16 éve)

Elfogadják a Kyotoi Egyezményt. Japánban a globális felmelegedésről tartott kyotoi konferencián elfogadták, hogy az iparilag fejlett államok 2008–2012 között az úgynevezett üvegházhatást előidéző károsanyag-kibocsátásuk mértékét átlagosan 5 százalékkal csökkentik. Az EU az 1990-es kibocsátási szinthez képest 8 százalékos mérséklést vállalt. Kína, Oroszország, India és Kanada megígérte a csatlakozást, ám Ausztrália és az Egyesült Államok még mindig visszautasítja a Kyotoi Egyezmény elfogadását.

Csúcsforgalom a Mount Everesten

Szinte hihetetlen, de el kell hinnünk, hogy túlszűfolt lett a Mount Everestre vezető út, a mászók egymást akadályozzák, mégis minden második induló feljut a csúcra – mert erről számol be Mark Jenkins, a National Geographic Magyarország júniusi számában.

A Mount Everest Délkeleti-gerincén igyekezett ő is feljutni a csúcra, csak hogy arra nemigen számított, hogy menet közben mozdulatlan, valójában halott alipinistákat látnak. Azt sem várta, hogy még 8230 méter magasban is csúcsforgalom lesz, és hogy a biztonsági intézkedések is sok kivételt hagynak maguk után. Mint írja, „a köves részekben legalább húszan csatolják magukat a biztosítókötélhez. A foszlott kötélrészeket egyetlen árva karó tartja, az is csúnyán meggömbült; ha kifordul a jégből, két tucat mászó esik el egyszerre, a rántástól azonnal elpattan a kötél vagy a karabiner, mindenki lebecskázik a lejtőn – a biztos halálba zuhan.”

Jenkins azért elérte a célját. Tapasztalt, és semmit sem bízott a véletlenre, hanem egy kiváló serpával tette meg az utat. A veszélyek ellenére nem bánta meg: „Sok baj van az Everesttel, de a földkerekség legmagasabb orma így is bámulatosan szép. Soha nem feledem a látványt, amely egy napon a III-as táborban tárult

elém: a Nyugati-Cwm mentén úgy kavargott a felhőrengeteg, mintha fordítva mozgó, fölfelé hömpölygő lavinát látnék lassított felvételen. Nem feledem a mennyei élvezetet sem, amelyet a IV-es táborban elhőrpölt forró leves jelentett. Máig hallom, hogyan csikorgott a hágóvasam a Khumbu-jégesés kristálylabirintusában. Kincsként őrzöm a barátaimmal átélt pillanatok emlékét is, amikor egymásra bíztuk az életünket. Ilyen élményekért mennek vissza a mászók újra meg újra az Everestre.”

Kik a serpák?

Szerbül ez a szó lábást jelent, de ez esetben arról a népcsoportról van szó, amely a Himalája északkeleti részén él a magas völgyekben. Alig 150 ezren vannak, nomád, félnomád életmódot folytatnak. A hagyomány szerint évezredekkel ezelőtt Kelet-Tibetből vándoroltak be és telepedtek le a mai Nepál északi részén. A serpa szó jelentése „keletiek”.

Közülük kerülnek ki a tapasztalt útvezetők, akik a világ minden pontjáról érkező hegyászokat elkalauzolják a világ teteje felé, ahogyan a Himalája hegység szédítően magas csúcsait nevezik.

Épp hatvan éve, 1953. május 29. után váltak ismertté világszerre, miután Edmund Hillary új-zélandi hegyászó egy nepáli ser-

Hillary és Tenzing

pa, Tenzing Norgaj segítségével elérte a Csomolungma csúcsát. Ettől kezdve a Himalája-expedíciók megkerülhetetlen segítőtívé váltak, ez a tevékenység a népcsoport számára fontos jövedelmi forrást jelent.

Növény és állatvilág

Nem hinnénk, hogy a kő és jég vidékén változatos növény- és állatvilág lenne. Pedig így van. A Himalája déli lábánál 900 méternyi magasságig trópusi a növényzet számos akácfajtával. Ehhez 2100 méternyi magasságig tölgy-, gesztenyéből, laurienle-

ákból stb. álló erdők csatlakoznak. 2100–3600 méter magasban a flóra a déli és a közép-európaihoz hasonlít. A gabonaművek közül a grim, a rozsnak egy faja közel 4000 méter magasban is beérik, a búza, a kukorica, a rizs csak kisebb magasságokban.

A déli lejtőn a tulajdonképpeni indiai állatvilág található. 1200 méternyi magasságig mennek föl a tigrisek, leopárdok, hiénák, sakalok, elefántok, majmok, papagájok és fácánok. Magasabb vidékeken élnek a medvék, vadmacskák, a különböző antilopok és mósuszállatok...

Tudtad-e?

Az első magyar, aki feljutott a csúcra, a felvidéki (Szlovákia) Demján Zoltán volt 1984-ben, aki egy csehszlovák expedíció keretében ért fel. Első magyar állampolgárként Eröss Zsolt érte el a csúcsot 2002. május 25-én. Magyarország legeredményesebb magashegyi hegyászója volt: tíz 8000 m fölötti csúcsot hódított meg (ebből kettőt múltábal). A székellyföldi születésű férfi az idén május 21-én vesztette éle-

tét, pontosan a Himalája lankáin, amikor többbedmagával Kancsendzönga megmászása után, a visszaúton eltűnt.

A Föld istenasszonya

A Csomolungma (angol nyelven Mount Everest) a tengerszinttől számítva a legmagasabb hegy a Földön, és a Himalája hegység része. Csúcsán halad át Kína és Nepál határvonala. A hegy 8848 m magas, neve tibeti eredetű, jelentése a Föld istenasszonya.

A rozsomák nemcsak erős, de okos is

Az eurázsiai és észak-amerikai tundrákon élő rozsomák eddig arról volt nevezetes, hogy rettenthetetlen ragadozó, amely még a farkassal is bátran szembeszáll. A menyétfélék családjába tartozó, 15–20 kilogrammos állatról amerikai kutatók kiderítették, hogy nemcsak erős, hanem okos is.

A Wildlife Conservation Society szakemberei azt vizsgálták, hogyan képes a rozsomák olyan időszakokat is túlélni, amikor alig akad zsákmányolni való állat (rágcsálók, nyulak, hegyi kecskék), illetve dög, például elhullott karibu vagy jávorszarvas. Megfigyeléseik alapján rájöttek a titok nyitjára. A rozsomák az el nem fogyasztott zsákmányt a hótakaró alá, illetve mély sziklarepedésekre rejti, így az védve van a rovaroktól és baktériumoktól.

Az európai borzral rokonságban álló állat ellési ideje és a kölykök szoptatása február és április közé esik. Ezekben a hónapokban rendszerint kevés táplálék akad a rozsomák számára. Ezek ilyenkor fölkeresik azokat a készleteiket, amelyeket még a tél elején, vagyis zsákmányban bővelkedő időszakban „raktároztak” el.

Egy 2010-ben készült tanulmány kimutatta, hogy rozsomák főleg azokon a területeken élnek, amelyeket hosszabb időn át hó borít. A Föld légkörének melegekedése, amelynek következtében folyamatosan zsugorodik a hófedte területek nagysága, komoly veszélyt jelent az „éléskamrákra” és így a rozsomák jövőjére.

Buborék, az elefánt és Bella kutya barátsága

Elképzелhetetlen barátság szövődött egy elefánt és egy kutya között. Az állatvilágban mindig történnek számunkra felfoghatatlan dolgok, láttunk már kutya és malac, papagáj és majom, delfin és cica, makákó és cica, de még tigris és kutya közötti barátságot is. Ez a mostani sem különb.

Buborék, a 9000 fontot (4082 kg) nyomó elefánt és Bella, a labrador retriever meghökkenítő barátságot kötött. Együtt éldegélnek a Myrtle Beach Safariban, Dél-Carolinában.

Együtt sétálnak, együtt úsznak, gyakorlatilag elválaszthatatlanok. Természetesen a csodájukra jár a nagyközönség.

Buborékot még 1983-ban fogadta örökbe a safari, 2007-ben, amikor medencét építettek Buborék számára, akkor kötöttek az árva Bellával örök barátságot.

ÁLLATKIRAKAT

Chicasso, a festő delfin

Chicasso egy Svájcban élő delfin, aki „absztrakt” festményeket készít. A Chickynek becézett delfin a nevét a híres kubista festő, Pablo Picasso után kapta. Frank Sanchez tanította meg Chickyt arra, hogy a vízből kiugorva ecsetet ragadjon a szájába, és a vászonra kenje a festéket. A 40 éves oktató először 1989-ben találkozott Chickyvel. Akkor hét delfinnel foglalkozott a tréner, közülük Chicky bizonyult a legokosabbnak, legtanulékonyabbnak. „Tudtam, hogy Chicky az egyetlen, aki képes ezt megtanulni. Láttam rengeteg módszert arra, hogy hogyan tanították a delfineket festeni, de én valami teljesen mást akartam. Mégpedig azt, hogy Chicky fogja meg az ecsetet, és magától menjen oda a vászonhoz. Az eredmény pedig hihetetlen” – nyilatkozta Frank Sanchez. Sanchez szerint a delfin nagyon élvezi a festést, máskülönbben nem is lenne hajlandó megtenni. Chicky festményeihez több színt is használ. A készülő képeket többször is megnézi, mielőtt befejezné őket.

Aprócska mókust mentettek meg

A BBC egyik munkatársa, Paul Williams talált rá a legyengült, kihűlt kismókusra Sri Lanka egyik erdejében a Monzun nevű dokumentumfilm készítésekor. A rendező először azt hitte, hogy az aprócska állat már nincs életben, de amikor közelebb ment hozzá, a mókus egyszer csak megrándult. Ekkor felemelte a kihűlt állatot, kezével felmelegítette, és mivel nem talált mókusodút a közelben, egy biztonságos helyre tette, ahol az anyja megtalálhatja. Másnap reggel azonban, amikor visszatért, a kicsit ugyanott találta. Paul Williams nem akarta magára hagyni a mókust, ezért egy filmes technikát vett segítségül, hogy megtalálják az anyját vagy az odút, ahonnan elkeveredett. Hőkamerákkal felszerelve ment vissza kollégáival, azonban hiába volt minden, a mókuscsaládnak nem leltek a nyomára. Lehet, hogy az anyja elpusztult, vagy valami miatt magára kellett hagynia kicsinyét. A filmrendező ekkor

magához vette a parányi mókust, és fecskendőből kezdte etetni.

A mókust Robnak nevezték el, és a filmes stáb kedvence lett. A híressé vált Rob minden létező helyen képes volt aludni: a kamerán, a számítógépen, de akár egy csészében is. A legjobban azonban megmentője ingzebében szeretett pihenni, ahol teljes biztonságban érezte magát. Amikor a forgatás véget ért, a csapatnak és Williamsnek is vissza kellett térnie az Egyesült Királyságba. Rob nem tarthatott velük, hiszen a cél az, hogy megerősödve visszakerülhessen természetes lakhelyére. A gondozását egy kiváló Sri Lanka-i szálloda vállalta.

RÜGYFAKADÁS

A játék is tanulás

Kicsi korom óta hallom: „Ideje lenne már végre valamit meg is tanulnod, ne csak játszál!”

Én pedig úgy gondolom, hogy néha a szüleimnek is kellene játszaniuk, akkor talán megértenék, hogy mi, gyerekek, még akkor is tanulunk, amikor játszunk. Másrészt éppen a szüleink tanították és szeretettették meg velünk a játékot. Mikor kicsik voltunk, hatalmas kockákat kaptunk, hogy tanuljunk meg egymásra rakni őket, építsünk házakat, hidakat. Megvették nekünk a kifestőkönyveket, hogy megtanuljunk a vonalakon belül festeni. Később kaptunk nagy csomó papírt, színes ceruzákat, ollókat, anyagdarabokat, hogy minél jobban megtanuljunk alkotni valamit. Aztán a napköziben, az óvodában játék közben tanították meg a legtöbb dolgot. Bizony érdekes volt. Nem is vettük észre, hogy tanulunk, amíg játszottunk egymással. Csak később jöttünk rá, hogy sokat tudunk. Most pedig, amikor tizenévesek lettünk, ugyanazoktól a szülőktől halljuk, hogy most már igazán felnőhetnénk, ne csak játszunk. Érdekes! Mi azonban tudjuk, hogy játék közben sokkal könnyebben megmarad minden a fejünkben, sok mindent könnyebben megcsinálunk. Az is érdekes még, hogy az új, internetes játékokkal sok mindenről tudomást szerzünk. Pont olyan dolgokról szerzünk játék közben tudomást, amire az iskolában van szükségünk.

Tehát merem állítani, hogy én minden iskolatársammal együtt akkor is tanulok, amikor játszom, mivel a játék egyfajta tanulás.

Horváth Dávid, 8. osztály, I. G. Kovačič iskola, Szabadka

Miatyánk Microsoft

*Miatyánk Microsoft,
aki a merevlemezen vagy,
szenteltessék meg a Te Windows-od,
jöjjön el a Te frissítésed,
legyen meg a Te javítókészleted,
miképpen a Windows-on,
azonképpen az Office-ban is!
Mindennapi e-mailünket
add meg nekünk ma,
és bocsáss meg a kalózmásolatainkért,
miképpen mi is megbocsátunk,
az ellenünk fellebbezőknek!
Ne vigy minket az osztályfőnökhöz,
mert Tied a Dos, a Windows és az NT!
Mindörökkön örökké...
Enter.*

Ajándi Elvira, 8. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

A krajcárok története

Nem is tudom, mikor történt ez az eset, hiszen a testvéreimmel azóta is úton vagyunk.

Egyik reggel az anyuka és a kislífu arra készültek, hogy szappant vesznek, és ahhoz sajnós kellettem nekik én is. De bizony nagyon sokat kellett keresgélniük, hogy engem megtaláljanak, és hozzáteszem, a testvéreimet is meg kellett találniuk. Sokáig keresgéltek, nevetgéltek, mire az üveges almáriumban rátaláltak az egyes számú testvéremre. Azt nem tudom, hogy hová tették, de az asztalra biztosan nem, mivel, hogy az nem volt nekik. Ez a család nagyon szegény, de jószívű. Az a lényeg, hogy utána tovább kerestek. Sokáig tartott, mire megtalálták még négy testvéreimet. Ekkor az anyuka azt mondta, hogy már csak két krajcár hiányzik. Megtudtam, hogy én következem, mert az hangzott el, hogy: „Gyere kislífu, nézzük meg apád ingéneke a zsebében, biztos oda bújta.” Ekkor tényleg úgy volt, hogy átugrom egy másik helyre. A terv jó is lett volna, csak elfelejtettem egy aprócska dolgot, hogy nekem nincs is lábam, és ekkor megtaláltak. Ők nagyon örültek, hiszen már csak egyikünk hiányzott. Ekkor betoppant egy koldus, és azt mondta nekik, tisztán hallottam, hogy fogadják el azt az egy krajcárt tőle, mert neki már nem kell. Véleményem szerint ez nagyon kedves ember volt. No, most már megvoltunk mind a heten, de sajnós besötétedett, és nem láttam, hogy hova kerültünk. Azt azonban tudom, hogy a kislífu minket adott oda a szappanért.

Remélem, a további életünk jó lesz, de sajnálom, hogy nem lehettem hosszabb ideig a szegény család tagja.

Kovács Viktória, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy születésnap, két fogalmazás

Egy szép őszi napon Blanka és Lúna együtt ünnepelték születésnapjukat. Az egyik ünnepelt házában tartották a bulit.

A születésnap előtt anyukámmal megvettük az ajándékokat. Sokat gondolkodtunk azon, hogy mit veszünk nekik. Amikor befejeztük a vásárlást, anyukám elvitt a születésnapra.

Felköszöntöttem a két ünnepeltet, majd elmentem a barátaimmal focizni. Elhatároztuk, hogy focimeccset rendezünk. A játék végén az ellenfél nyert, de mi sem játszottunk rosszul. Ezután kipróbáltam az akrobaticiklit. Egy kis idő múlva elkérte tőlem Attila a kerékpárt, ekkor én a lányokhoz mentem trambulinozni. Sokat szórakoztunk. Később megérkezett a torta. Igazából csokigombóckák voltak, rengeteget megettem.

Sajnos gyorsan elmúlt az idő, és haza kellett menni. Nekem a trambulinozás tetszett legjobban függetlenül attól, hogy lányokkal ugráltam. Legálább nem verekedtek és kiabáltak. Örülök annak, hogy ilyen sikeres lett a születésnapjuk.

Spasić Nikola, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Vasárnap Blanka, a legjobb barátnőm és én együtt tartottuk a születésnapunkat. Mivel az ő udvaruk nagyon nagy, így náluk szerveztük meg a bulit.

A nagy nap előtti napokban elmentünk bevásárolni édességből és rácsálnivalóból. Pár nappal a buli előtt meghozták a két trambulint. Összeállítottuk, és előkészítettünk mindent. A buli napján, amikor fél tízet ütött az óra, gyülekezni kezdtek a vendégek. Sokat játszottunk. A trambulionon például azt a játékot, hogy háromra mindenki fenekest ugrik. Focipálya is volt, így a fiúk állandóan fociztak. A születésnapra sokan biciklivel jöttek el, így pályákat készítettünk, és ezeken kellett átjutnunk bringával. Eljött a tortaevés ideje. Mindenki tortára számított, de amikor meglátták, hogy ferfero roche és rafaello van a tálcán, nagyon megörültek neki. Apukám készítette a finomságokat. A bulinak gyorsan vége lett. Mindenki szomorú volt, mivel haza kellett menniük.

Számomra ez volt életem legklasszabb születésnapi bulija.

Sipraga Lúna, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Tűvé tettem

Egy nap a barátommal futballozni mentem volna, de a nagy piros futball-labda eltűnt.

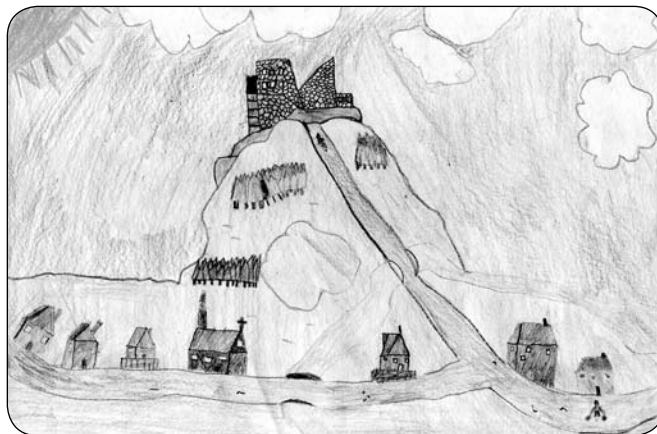
Megnéztem a fotel alatt, a tévé mögött. A ház minden zegét-zugát átkutattam a padlástól a pincéig. Megkérdeztem a mamámtól, nem látta-e a futball-labdámat.

Azt mondta, utoljára a kutya körül látta. Azon gondolkodtam, merre lehet. Ellopták? Kilyukadt, vagy csak valaki a bolondját járta velem? Másnap szomorúan indultam focizni.

Egyszer csak valami pirosra lettem figyelmes, méghozzá a fán. Közelebb mentem, és jobban szemügyre vettem. A fán az én labdám volt. Felmász-tam érte, és lehoztam.

Máskor jobban odafigyelek, hová teszem vagy rúgom a labdám.

Brada Tamás, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Tajti Viktor adai tanuló rajza

Burek

*A burek, a burek isteni,
Főleg, ha a tata fizeti!
Elmegyünk a pékségbe,
Mevesszük még melegében.*

*Jóízűen megeszem,
A maradékot elteszem.
Az arcomon zsíros folt,
A burek túrós volt.*

*A burek akkor isteni,
Ha a tata fizeti.*

Simon Loren, 5. osztály, Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

Álmomban történt

Tegnap anyukám rétest sütött. Volt almás, diós és túrós is. Mindegyiket szeretem, egyedül a tököset nem. Lefekvés előtt sikerült még három szeletet megennem.

Nagyon furcsát álmotam. Egy parasztházban laktam, amelynek a kertjében egy hatalmas tök volt. Nem tudtam mit kezdeni a tökkel, ezért arra gondoltam, elviszem eladni a vásárba. Nekem nem volt otthon szekere, ezért a szomszéd Józsiától kértem el. Amikor Józsi meglátta az óriás tököt, azt mondta:

– Kedves szomszéd, az én szekere nem bírja el ezt a nagy terhet.

Nagyon elkeseredtem, és megkérdeztem tőle:

– Te szomszéd, mit csinálnál az én helyemben?

Azt tanácsolta, szóljak minél több embernek a szomszédomból, hogy segítsenek elgörgetni a tököt.

Az udvarban összegyűjtött még négy-öt erős ember, hogy segítsen megmozdítani a tököt. Arra nem gondoltunk, hogy ha megmozdítjuk a tököt, teljesen eltűnik a szemünk elől.

Másnap reggel éhesen keltem fel. Nagyon reménykedtem, hogy találom almás rétest a hűtőben, de csak tökös maradt.

Kuktin Nikola, 5. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Füllentős mese

Este, amikor felkeltem, adtam a kutyámnak macskaeledelt. Letettem a táskámat, és elindultam az iskolába. Mikor a sarokra értem, láttam, hogy egy macska kerget egy kutyát, aki ijedtében felmászott a fára. Ránéztem az órára, mennyi az idő, és megijedtem, hogy elkésem, mert délután fél egy volt. Oda is értem délre. Zene volt az első óra. Bejött a törítanár és az emberi testről tanultunk. Ezután matematika következett. Ezen az órán megtanultam tehenet rajzolni. Végül magyarórán tornáztunk egy jót. Kipihentem indultunk haza. Hazaérkezésem után felkaptam a vállamra a táskát, és mentem reggelizni. Üres hassal ágyaztam meg, és lefeküdtem aludni.

Újházi Dániel 5. osztály, Martonos

Pletikoszty Dávid csantavéri tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Drága barátom

*Nagy udvarunk lakója
családunk négy lábú tagja.
Kiskutyaként került hozzánk,
s azóta a legjobb barátommá vált.
Most is itt ül mellettem,
miközben versemet írom csendesen.
Ő valóban egyedi,
nem lehet nem szeretni!
Szeret labdázni,
s imád futkosni,
nyáron a vízben pancsolni.
A neve Bárson,
az én drága barátom!*

**Vajda Lívია, 6. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye**

Bodri kutyán

*Bodri kutyám fekete.
Játszani jó vele.
Ugatás a beszéde,
Bohókás a természete.*

Nagy Dávid, 4. osztály, Pacsér

Találkoztam Toldi Miklóssal

Átlagos budai polgár vagyok, és kirakatokat nézve sétáltam a macskaköves utcán, amikor sikítást hallottam.

Egy bika szökött el a vágóhídról. A mészárosok egy tucat kutyával üldözték, de a bika csak úgy dobálta őket. Aztán ismét meglódukt, és egyenesen felém futott. Az utolsó pillanatban lépett elélem egy fiatalember, és két szarvánál fogva megállította. A mészárosok visszavezették az állatot a vágóhídra. Az ember, aki megmentette az életem, követte őket, én pedig őt. Amikor odaértünk, a mészárosok csak egy májat dobtak a bátor fiatalember elébe, mint valami kutyának. Ő felvette, és odaadta egy kóbor ebnek.

Látszott rajta, hogy éhes és nincs hol aludnia, de az ilyen alamizna nem kell neki. Tovább követtem, sok utcát bejárt, és mindenfelé járt, végül gyorsan megindult egy irányba. Alig tudtam követni. Egy temetőbe értünk. Engem hajtott a kíváncsiság, de az egyik sír mögött elvesztettem a nyomát.

Így történt találkozásom az emberfeletti erejű fiatalemberrel, aki nem mást volt, mint Toldi Miklós.

Nagy Áron, 6. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Harcoltam

Rabszolga voltam egy rómainál. Rengeteg viadalban nyertem.

Egy reggel kaptam a hírt, hogy aznap délelőtt én fogom szórakoztatni a népet. Nem tudtam, hogy ki ellen fogok küzdeni, de már akkor féltem, hogy meghalok. A szívem hevesen vert, nagyon izzadtam, remegett a lábam, pedig még nem is kezdődött a viadal. Azt hittem, hogy mentem össze-esek. Nem sokkal utána kihirdették, hogy ki ellen fogok küzdeni. A legjobb barátommal kellett, hogy küzdjünk négy oroszlán ellen.

Felhúzták a rácsokat, és kezdődött a viadal. Nagy nehezen megöltünk két oroszlánt. Míg társam az elpusztult fenevadra figyelt, addig egy másik mögém lopózkodott, és rávetette magát. Mire észrevettem, végzett a barátommal. A düh megkétszerezte az erőmet. Odarohantam, és négy suhíntással levágtam a rémség fejét. Maradt még egy vérszomjas állat. Egymás szemébe néztünk, és mereven figyeltük a másikat. Már vért izzadtam a félelemtől, remegett a kezem. Az oroszlán megindult felém, a tömeg üvöltött. Mind a ketten tudtuk, hogy vagy ő, vagy én. Ekkor a fenevad rám vetette magát. Szerencsémre jól tartom a lándzsát, és az oroszlán felszúródott rá.

A gazdám ezek után elengedett. A további életem egy csendes kis faluban töltöttem, ahol a gyerekeket tanítottam harcolni.

Kőműves Erik, 7. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

RÜGYFAKADÁS

Az özvegyasszony fája

Volt egyszer egy hatalmas fa, és annak hetvenhét gyökere. A hetvenhét gyökerű fának a gazdája egy özvegyasszony volt, akinek három fia volt. Az özvegyasszony így szólt:

– Na, fiaim, adok nektek egy feladatot. Menjete, és őrizzétek az én drága fámat! A fiúk megtárgyalták, hogy ki megy elsőnek. Először a legidősebb ment. Este megszólalt a fa:

– Kérlek szépen, öntözz meg!

A fiú ezt mondta:

– Miért öntözzelek meg? Hisz engem azért küldtek, hogy őrizzelek! A fa mérgesen szólt.

– Betelt a pohár! Ilyen goromba gyerekekkel még soha nem találkoztam! El vele!

Azzal az ő varázslatos erejével kinyitotta a száját, és kiengedte a szellemeket. A szelleme elvitték a fiút a szakadék fenekére.

Az asszony reggel már aggódva ment ki a fához. A két fiú látta, hogy sehol sincs a testvérük. A középső fiú volt soron. Ugyanúgy járt, mint az első. Már csak a legkisebb maradt hátra. A fa megint megszólalt.

– Öntözz meg, öntözz meg, kérlek, ne hagyj kiszáradni!

A fiú szélsébesen futott vízért. A fa megköszönte, és így szólt:

– Látom, jó fiú vagy, ezért most három kívánságotat teljesítem. Mit kívánsz?

A fiú ezt mondta:

– Szeretném, ha visszahoznád a testvéreimet.

A fa teljesítette a kívánságát.

– Mi a második? – kérdezte a fa.

– Három zsák arany – mondta a fiú.

– Mi a harmadik?

– Kérem, hogy feltámadjon az apám.

Mikor az apja ott termett, meglepődött. Megölelte a fiait és mentek haza a pénzzel. Az asszony annyira megörült, hogy szinte mozdulatlan lett. Főztek jó vacsorát és ünnepeltek.

Így éltek boldogan, talán még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Merković Filip, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Mikulás

Mikulás, Mikulás,
Minden gyerek várva vár.
Rakd tele a csizmánkat!
Megháláljuk jószágodat.

Virgácsot ne hozz nekünk!
Inkább sok édességet kérünk.
Megígérjük, hogy jók leszünk,
Minden csizmát kifényezünk.

Az ablakban kis csizték,
Megtölti a Mikulást.
Amikor a gyerekek felébrednek,
Meglépetés éri őket.

Zserai Petra, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Tél

Beköszöntött a tél,
fúj a hideg szél.
Elmentek a madarak,
befagytak a tavak.
A gyerekek hógolyóznak és szánkóznak,
a szülők nyugodtan dolgozhatnak.
Esik a sok hó,
játszani de jó!
Téli idő nagyon jó,
mindent betakar a fehér hó.

**Hajnal Mónika, 6. osztály,
Fejős Klára iskola, Nagyikinda**

Kedves Pajtások!

Én azok közé a felnőttek közé tartozom (pedig már régóta vagyok felnőtt), akik egyetértene **Horváth Dáviddal** abban, hogy a játék nagyon fontos az ember életében, és hogy „a játék is tanulás”. De meg is fordíthatjuk a sorrendet, mert a két fogalom kölcsönhatásban van egymással.

Képzőtehetségünk és alkotókészségünk olyan adottság, amiről nem szabad lemondanunk felnőtt korban sem. Ezért került ma első helyre Dávid fogalmazása és körülötte olyan írások, melyeknek mozgatója a képzelet és játékoság. Ezek között **Ajándi Elvira** verse a legidősebb, mivel a számítógép-imádatra hívja fel a figyelmet, mindennapi imádságunkat parafrázálva (átírva). Távolság áll tőlem, hogy a számítógép fontosságát elvitassam, hisz ma már összeomlana a világrend nélküle, csak a számítógép-függőségtől kell megóvni mindenkit, mert a függőség következtében emberi mivoltunk sérülhet. Ezért kíváncsi voltam a mai Rügyfakadásba Elvira verse. De itt van a csupa játék születésnap két perspektívából, a mondókák, a füllentős mese, meg a haspártiak szellemes írásai, melyekben a tökök rétes meg a burek vállal szerepet. Jó ötlet, hogy az író pesti polgárként ered Toldi Miklós nyomába, vagy gladiátorként küzd meg a fenevaddal az ókori Rómában.

Mindezek és a többi írás is a mai Rügyfakadásban Horváth Dávid állítását igazolják. Ezt különösen akkor mondhatjuk, ha a tanulást is játékként élitek meg, mert az olyan írásokhoz, melyek a Rügyfakadásban megjelennek, a tanulás elengedhetetlen.

Örömmel állapítom meg, hogy a múlt heti küldemények is megfelelnek a fenti elvárásoknak, és ezt név szerint a következőknek köszönöm:

Oron: Berec Edina, Cifra Diana, Horvát Arnold, Káposzta Ramon, Nyilas Sára, Püspök Ármin, Szakács Árpád, Szalkai Kristóf és Tratyik Rafaella;

Palics: Bus Alex, Halász Nikolett, Káposzta Tamás, Kovács Dávid, Kőműves Erik;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Bácsi Laura, Bálint Beáta, Cigolya Stella, Cvejity Dianna (2 írás), Horváth Dávid (2 írás), Illés László, Kozma Katarina, Kuktin Nikola, László Dávid, Nagy Angelika, Sótanyi Bálint, Szabó Csongor és Szűcs Kószó Dávid;

Temerin, Kókai Imre iskola: Bódi Konrád, Gábor Martin, Harák Éva, Hoffmann Evelin, Horváth Zsanett, Kalácska Réka, Madjar Mercedes, Merković Filip, Mező Krisztián, Nagy Kevin, Tóth Lívia, Tót Mariann, Vámos Martina, Vécsi Attila, Vécsi Stella és Vörös Valentin.
Üdvözléssel:

Tomán Mária

Adai mondókák

Egy, kettő, három, négy.
Kicsi Tomi, hová mégy?
Suliba vagy meccsre.
Vetődöm a gyepre.
Elröppent egy fecske.
Huss!

Kocsis Tamás, 6. osztály

Egy, kettő, három, négy,
fedjed esett egy döglött légy.

Bice, Bóca, Babóca,
én vagyok a kabóca.

Lehocki Péter, 6. osztály

Körbe, körbe, karikába,
Üljél be te a kosárba!

Katona Corine 6. osztály

Egy, kettő, három,
szép virágok nyílnak az ágon.

Három, kettő, egy,
a kertünkben érik a meggy.

Pámer Bence, 6. osztály

Anna, Panna, pöttöm,
gyere ide rögtön!

Bence, Bence kemence,
kinyílt a szelence!

Négy, öt, hat,
add ide a poharat!

Vége a mondókának,
lássunk neki a munkának!

**Varsi Anett, 6. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

Salma Hayek

A Desperadóban vált ismertté, és mindenkit szó nélkül hagyott. Nagyot néztek mind a kritikusok, mind a laikus filmkedvelők is. Azután még nagyobbat néztek, amikor meglátták a Fridában. Komédiákban és romantikus filmekben is szerepel. Temperamentumos, tűzről pattant színésznőnek tartják, de ő magáról azt vallja, hogy szelíd angyal. Képzelt interjúnk a mexikói Salma Hayekkel készült.

– Hogyan lettél színésznő?

– Mexikóban születtem, majd Texasban éltem. Azután visszatértem Mexikóba, nemzeti kapcsolatokat tanulni, de félbeszakítottam a tanulmányaimat, az álom miatt, hogy színésznő legyek. A család nagyon pipa volt rám emiatt.

– Fontos számodra a család?

– A világon a legfontosabb. Libanoni származású apám olajcéget vezetett, de a politika is érdekelte, míg anyám operaénekes volt. Ők is arra tanítottak, hogy nincs értékesebb a családi kötelekeknel. Szigorú neveltetésben részesültem, bentlakásos, katolikus iskolába jártam, de nem szerettem a szabályokat. Ez a viselkedésem is megmutatkozott. Egy idő után el is tanácsoltak az iskolából. A családom arra is tanított, hogy legyek mindig ápolat. A nagymamám elég drasztikus módszerekhez folyamodott, olykor kopaszra borotvált, és a szemöldökömet is leborotvált, hogy szép dús nőjön helyette. Nem is volt a hajammal problémám, inkább az arcbőrömmel. Csúnya pattanásoktól szenvedtem.

– Befolyásolta ez a pályád alakulását?

– Amikor azzal szembesültem, hogy Mexikóban csak a szappanoperák jelenthetik a jövőmet, inkább Los Angelesbe költöztem. Csak egy voltam a sok feltöresre vágyó pályakezdő színész közül. Sokan kinevettek, amiért túl nagyot mertem álmodni. Azután mégis jöttek a filmszerepek, a Desperado által pedig ismert lettem, és egyre több filmajánlatot kaptam.

– A Fridáért viszont Oscar-díjra is jelölték. Ezt hogyan élted meg?

– Nagyon izgultam a szerep miatt. Frida, a festőnő jelen volt a politikai életben, mozgássérült, bajszos nő volt, szóval nem egy amerikai álom. Megkönnyebbültem, amikor elolvastam az első pozitív kritikákat. Mexikóban persze úgymond túl amerikaiak titulálták a filmet, de ez várható volt.

– Mi alapján választod ki, hogy melyik filmben szerepelj?

– Most már nekem is van gyerekem, és az elsődleges szempont ismét a család. Úgy intézem, hogy a gyerekem velem lehessen, vagy legalább esténként láthassam.

– Mely filmek pecsételték meg eddig a pályádat?

– A Desperadót követően a kilencvenes években jelentem meg az Alkonyattól pirkadatig című vámpírsztoriban és a Szakíts, ha bírsz című vígjátékban. Évente több filmet is forgatok. A Vadi új vadnyugat a kilencvenes évek legvégén jelent meg, majd jött például a Frida, a Kémkölyök 3D, a Volt egyszer egy vadnyugat, a Las Bandidas, és 2009-ben egy újabb vámpiros film, a Rémségek cirkusza, amely Darren Shan könyve alapján készült. A következő évben egy komédiában szerepeltem, a Nagyfiúkban, Adam Sandlerrel, Kevin Jameszel, Chris Rockkal, David Spade-

el. A mozikban mostanában játszák a Nagyfiúk második részét. Az elsőben velünk volt Rob Schneider is, a másodikban pedig Taylor Lautner, az Alkonyat sorozat farkasfiúja. Talán mondanom sem kell, hogy nagyon jó hangulatban teltek a forgatások.

– A jövő év mit tartogat számodra?

– Remélem, hogy jó családi programokat és filmeket. Elsőként a Muppetek világát ismerhetem meg, ez is egy nagyon jó tapasztalat lesz.

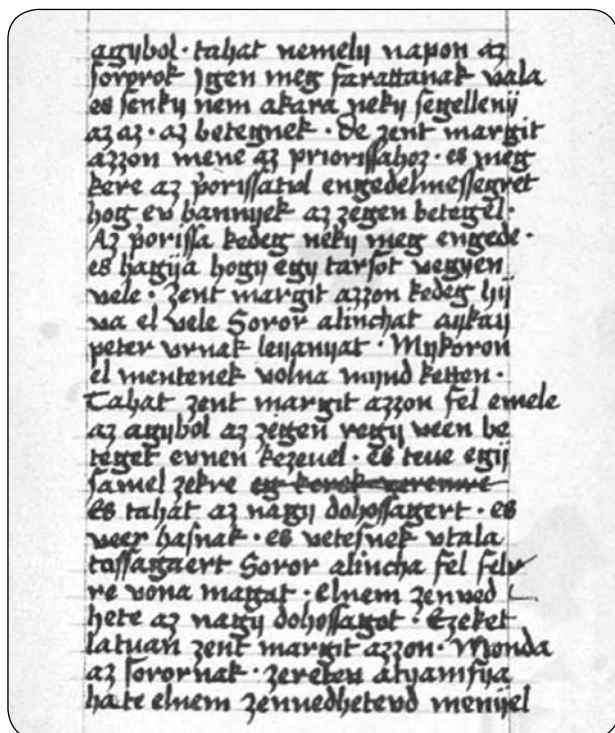
– A külsődre továbbra is ügyelsz?

– A természetesség híve vagyok. Ott-hon legszívesebben kényelmes ruhákban mászkálok, hátrafogott hajjal, még akkor is, ha ezzel megőrjítem a páromat. Nem pártolom a plasztikai sebészetet sem. Az öregedés mindenkit elér, ha akarja, ha nem. Ezen nem lehet változtatni, de a nézeteken igen.

L. M.

Margit-legenda, 1510

(Részlet)

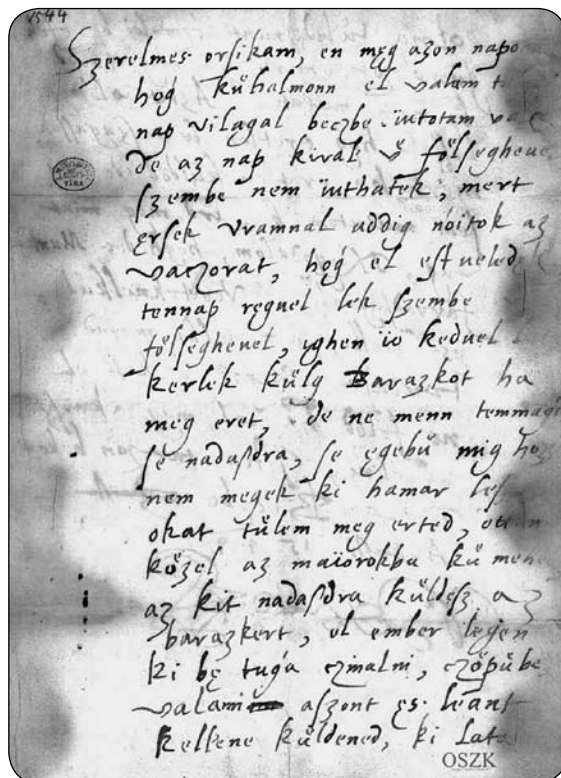

Va la egy szoror, ki nevezetik va la szoror Örszébet. Ez va la igen vén. Ez szoror Örszébet esék nagy hosszú kórságban tizennyolc esztendeig, és juta annyé erőtelenségre és vérhasra és vetésre, semmit nem emészhet va la, úgyhogy ő magát fel nem indéthatja az ágyból. Tahát némely napon az szororok igen megfáradtanak va la és senki nem akara néki segélleni az az: az betegnek. De Szent Margit asszon méne az priorissához és megkéré az priorissától engedelmességgel, hogy ő bánják az szegén beteggel. Az priorissa kedég néki megengedé és hagyá, hogy egy társot végyen véle. Szent Margit asszon kedég hívá el véle szoror Alincsát, Ajkay Péter úrnak leányját. Mikoron elmentenek volna mind ketten, tahát Szent Margit asszon felemelé az ágyból az szegén régi vén beteget önen kezével és tev é sámleszékre [egy kerek veremre]. És tahát az nagy dohosságért és vérhasnak és vetésnek utálatosságáért szoror Alincsa fél félre voná magát, el nem szenvedheté az nagy dohosságot. Ezeket látván Szent Margit asszon, mondá az szorornak: Szerető atyámfia, ha te el nem szenvedhetöd, menj el fél felé és hagyjad énnékem ezt tennem. Tahát Szent Margit asszon az betegnek ágya megtisztajtván, annak utána esmégy önen maga fel vevé ő karjaira az beteget és betevé az ágyban. Ezeket látván ez szoror, igen csudálkozik va la, hogy Szent Margit asszon elszenedhet va la illy nagy dohosságot utálat nélkül és hogy elbirhata illyen embert, mert ez beteg Örszébet igen nagy ember va la. Ezeknek utána Szent Margit asszon felvévé az széket és mind azokat, kikre ültette va la, és vivé az vízhez és önen kezével mind megmosá. Ezenképpen szolgálá ez betegnek Szent Margit asszon nagy sokszer. Ez va la három esztendővel ez szent szűznek halála előtt. Azért ezenképpen szolgálván az erőteleneknek, jóllehet hogy gyakorta ő maga erőtelens va la, követvén az ő nényyének szent Örszébet asszonnak ő nyomát, veti va la ő magát az betegekért mind ereje szerént kik az klastromba valának, kik kedég az klastromnak kivüle valának, az oly betegetek ő képében meglátogata(n)dja va la némely igen vén fráterrel, fráter Györggyel, provinciálisnak áldomásával és megadja va la az ő szükségre valót azból mit őneki anyja atyja ad va la ez vén fráter által, de ezt akkoron teszi va la csak mikoron provinciális jelen nem volt, de mikoron az provinciális jelen va la, tahát mikoron Béla király, királyné

asszon és István király és egyéb atyjafiai szent Margit asszonnak hoznak va la aranyat, ezüstöt, pénzt, aranyas bársont, szent Margit asszon ezekben semmit nem akar va la magának venni, hanem elküldi az priorissának egyháznak dolgára, és egy részéből kéri az provinciális, hogy ő képében adna alamizsnát szegényeknek ez országnak külemb külemb részében, mikoron menne vizitálni, jelesül kedég szemérmes titkon való szegényeknek és kik szegényeknek kuldulni.

Nádasdy Tamás levele Kanizsai Orsolyához

Bécs, 1557. november 10.

Szerelmes Orsikám. Hála Istennek, hogy békével vagy mind Ferkóval এসবে. Értem az Zsuzsonna asszony hozzád menését; de nagyobb gondom vagy az orcád viszketésére; azért ez héten és ez jövődön az házak annyira megkészülnek, hogy mind fiastul feljühetsz és az óházakba szállhatsz, és én minden népemmel az új házakba megmaradhatok; azért készülj. Ím, megküldtem az gyertyát; ha mi egyéb szükség leszen is, jelesben az ide jövőre, írd meg, mindent megküldök; mert nem kell halasztanod az feljövést, nem kell pakálni azzal, ami embernek egészségébe jár; mindazáltal írd meg, mit végezsz Zsuzsonna asszonnyal.

Az orvosságot, kit Gáspár doktor kéret Balassyné asszonyomnak, siess Pozsonyra küldeni.

Mikor felhívatlak, hogy kis szép új szőnyeget, kit Kanizsáról hoztak va la fel, és azkit minap Győrűl hozék, felhozd vele, és többet is és kárpitokat is.

Pécsi püspök számtalan marhát hozott nekem, neked és Ferkónak; az több marha között egy görög ládát és egy török ládát, és azokba különb-különbféle szép marhákat; azért nem küldöm meg, hogy mikor feljüsz, házad ékes legyen vele. Oly sok az marha, hogy egy kis tárházat megtölt. Bizony soha ilyen kevés jótélelemért nagyobb hálaadó emberre nem találtam; úgy tartok, mint fiunkat. Ugyan csoda marhákat látsz, mikor idejüsz. Isten tartson meg.

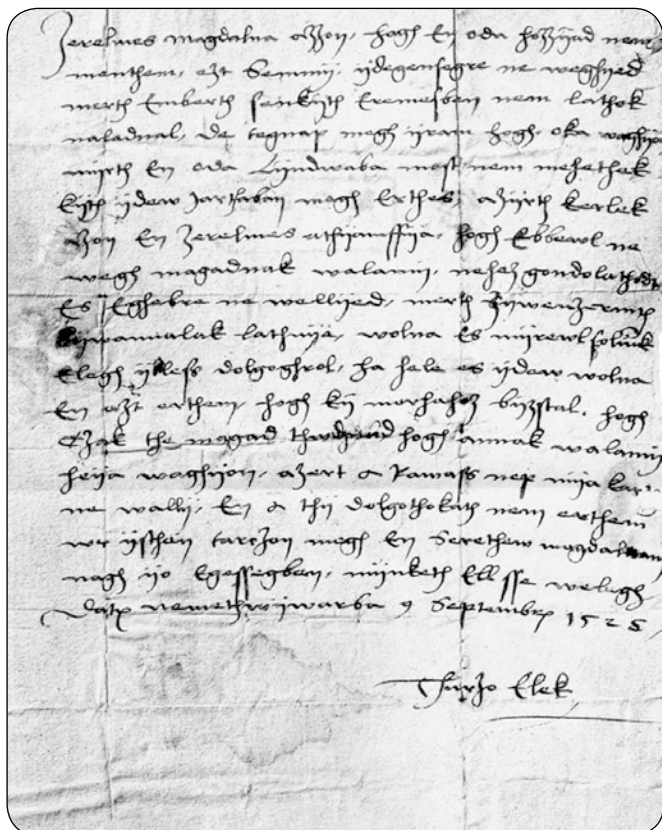
Datum Bécsbe 10. Novembris 1557.

A Te Nádrispánod etc.

Zay uram is mondja, hogy mind neked, mind Ferkónak hozott egyet s mást; de felbontatlan házához vütték; de mikor hazamegyen megküldi. – Az frigy megvaygon; de azért azki közel lakik az törökhöz, otthon ne háljon.

Az Gáspár doktor levelét, ki nekem szól, kománkkal nézese meg.

Thurzó Elek szerelmes levele 1525-ből

Szerelmes Magdalna asszony, hogy én oda hozjad nem mentem, ezt semmi idegenségre ne vegyed, mert embert senkit eremesben nem látok náládnál. De tegnap megírom, hogy oka vaygon, miért én oda Lindvába most nem mehetek, kit idő jártában megértesz. Azírt kérlek azon, én szerelmes atyámfia, hogy ebből ne végy magadnak valami gondolatot és egyébre ne véljed, mert szívem szerint kívánnalak látnia. Volna es miről szóljunk elég illyes dolgokról, ha helye és idő volna. Én azt értem, hogyki morhához bíztál, hogy csak te magad tudnád, hogy annak valami héja vaygon. Azért a ti dolgotokat nem értem. Úr Isten tartson meg, én szerető Magdalmám, nagy jó egészségben. Minket el ne feledj.

Datum Németújvárbá 9. Septembris, 1525.

Thurzó Elek

Székely István: Krónika ez világnak jeles dolgiról, 1559

(Részlet)

Ennek felette minden erkölcsébe igen ékes vala, és beszédében nyájás, és trufás, kinek az ő jámbor voltát emberi nyelv meg nem mondhatja, sem eleget nem szólhat felőle. Észjárásába gyars vala, beszédébe kisédelmetlen, és tekintetiben kemény, annyéra hogy valamelyfelé eltekintett, ottan megrettentek előtte.

MÁTYÁS KIRÁLYNAK EGY TRUFÁJA

Mátyás király egy üdőbe mene ki az urakkal az mezőre mulatni, és meglátván egy embert, hogy Budára menne, szágulda hozzá csak őmaga, mondá: Bática hová mígy? Mondá az: Budára. Monda esmét neki: Hova viszed a ludat? Mondá erre az ember: A szekszárdi apátúr házasult meg, a kurva anyádat vötte, és ím oda a menyegzőbe viszem a ludat, maga az ember nem viszen vala ludat, hanem csak megőszült vala. A király ezt hallván mondá neki esmét: Efféle aggebet nálunk holddal vetnek. Mondá erre az ember: Nálunk is vetettek vala, de több ki nem kele benne az aggeb atyádnál. A király ezt hallván nagy örömmel az urakhoz folytata, és megbeszéle nekik, mint járt volna a sziginy emberrel.

Azonba hogy mulattak volna, megtérének Budába, és a király nem nyughaték addig, míg nem a piacon megkeresé a sziginy embert, akivel az úton beszéllett vala, és megtapogatván a lónak a farát, akin az ember ül vala, mondá neki: Bática, hogy adod e tarka kamokának singét? (vala pedig az ember lova üsti). Az sziginy ember mihelt ezt hallá, ottan hátra fordula, és felfogván a lónak a farkát, mondá a királynak: Jer be atyámfia a boltba, megárulok veled. Kit hogy halla a király, bevivé a sziginy embert a várba, és örök szabadságot ada neki, megajándékozván ennek felette ötet.

Efféle trufái sokak vadnak a Mátyás királynak, kikről én most többet nem írok.

Kedves Olvasó Tanulók!

Nagyon régi nyelvtörténeti/irodalmi szövegek képezik mai rovatunk témáját és képanyagát. Azért a két diszciplína, a nyelvtörténet és az irodalom együtt hangzása, elválszthatatlan említése, mivel a régmúlt korokban a kettő még együttthatóan jelentkezik, egyáltalán nem disztinválódik a nyelvi és az irodalmi teljesítmény, egyáltalán nincs is a mai értelemben vett diszciplináris, tehát szakágazati elkülönülés.

Nagyon bonyolult szövegvilág ez. Kézzel írt kódexek olyan magyar nyelven, amelyet bizonyos értelemben „le kell fordítani” magyar nyelvre, s mindenképpen át kell írni mai olvasatba. De ugyanakkor nagyon szép területe ez a nyelvtörténetnek és a régi magyar irodalomnak.

Egy frissen megjelent, reprezentatív kiadvány, **Rajslí Ilona Diakrón nyelvi metszetek** (Nyelvtörténeti tanulmányok) című könyve vezethet be bennünket ennek a „kincsháznak” a tanulmányozásába. A *Planta* sorozatban megjelent könyv egyrészt a régi magyar szövegek vizsgálati eredményeit tartalmazza (pl. a kolostori élet jelenségeiről szóló szöveghegyek elemzését, a régi szövegek foklörtartalmait, a családnevekben rejlő régi foglalkozásnevek értelmezéseit, a színek szimbolikáját, vagy a népi gyógyászat emlékeit régi szövegekben vizsgáló tanulmányokat), másrészt szöveggyűjtemény is, azaz válogatást (és képanyagot) tartalmaz a vizsgált szövegek világából. Ezekből közlünk ma négy részletet a Gyöngyhalászban. Ismerkedjete meg a régi magyar nyelv és irodalom néhány szegletével. Van közöttük példázatos, szerelmes és igen vaskos történet is. Ez utóbbi (Mátyás király trufája) esetében kicsit hezitáltam, közölhető-e egy gyermeklap irodalmi rovatában – aztán mégis. A mindennapi élet ennél sokkal otrombább beszéddel szembesít benneteket.

Bence Erika

Mit is tudunk Izlandról? Nos, Izland egy szigetország az Atlanti-óceán északi részén, Grönland és Skócia között. Földünk tizenyolcadik, Európa második legnagyobb szigete. Felszínének tíz százalékát jégtakaró borítja. A települések szinte kizárólag a tengerparton találhatók, mivel az ország belseje nagyon nehezen lakható, kopár, terméketlen vidék. Izlandon nincsenek hosszabb folyók, mert a sziget belseje száraz és hideg. Fővárosa Reykjavík, és ez egyben a világ legészakibb fővárosa.

A lakosság több mint kilencven százaléka izlandi állampolgár, eredeti lakossága viking és kelta eredetű. Izland elszigetelt fekvése miatt a bevándorlás évszázadokig igen korlátozott volt. Az izlandiak nagyon ragaszkodnak nyelvükhöz, és megőrizték azt régi formájában. Nagyobb nehézségek nélkül olvasnak akár több száz éves szövegeket is, mert a nyelv annyira keveset változott. A technikai, gazdasági fejlődés miatt persze már magas szinten oktatják az angol nyelvet. Érdekes a névadásuk, nincs családnév, a vezetéknev szerepét az apa keresztnéve tölti be. Vagyis az apa keresztnévéhez hozzáteszik az „s” birtokos ragot, valamint a dóttir (lány) vagy a son (fiú) toldalékokat.

Mindennek tudatában felmerülhet, hogy vajon egy ilyen elszigetelt szigetországból lehet-e egyáltalán kitörni, világhírnévre szert tenni, ha egy együttesről vagy előadóról van szó. Bizonyára nem egyszerű, de lehet. Összeállításunkban bemutatunk két izlandi zenei csemegét.

A mindig egyedi Björk

Björk teljes neve Björk Guðmundsdóttir. Zenei előadóként rendkívül sokoldalú, többek közt az alternatív rock, a trip-hop, jazz, elektronika, new wace, electro folk és komolyzenei műfajokban alkot. Björk már két évesen kívülről tudta a Muzsika hangja című musical összes dalát. Ötévesen kezdett zeneiskolába járni, tizenkét évesen kiadta első albumát. A lemezeladásokból összejött pénzen zongorát vett magának, és saját zenéket kezdett komponálni. Több együttese volt, a Spit and Snot punkot játszott, az Exodus fúziós jazzt. Legismertebb zenekara a The Sugarcubes (Kockacukrok) lett, a legérdekesebb nevűek pedig a Tappi Tíkarrass (Dugó a szajha fenekében) és a KUKL, ami boszorkányságot, varázslatot jelent.

A kilencvenes évek elején Björk Londonba költözött, mert egyre jobban kezdte ér-

Izlandi csemegé

Of Monsters and Men

dekelni az elektronikus zene. Itt vette fel a kapcsolatot egy producerrel, aki korábban a Massive Attack-kel is dolgozott. Közös munkájuk eredménye az 1993-ban megjelent Human Behaviour című kislemez, majd a Debut című nagylemez, amely meglepő sikereket ért el mind Angliában, mind az Egyesült Államokban. Björk filmekben is szerepelt, és filmzenéket is írt. A mai napig is jelen van a zenei színtéren, és ha épp nem

a zenéjével hódít, akkor a jelmezeivel, ruhakölteményeivel hőkenti meg a nyilvánosságot. „Hattyúruháján” még manapság is agyálnak a divattervezők.

Feltörőben egy új izlandi együttes

A lényegében alternatív népzenei játszó Of Monsters and Men egy izlandi zenekar. A szigetországból indultak zenei hódításra, amikor 2010-ben megnyertek egy országos tehetségkutatót, majd 2011-ben a toplisták élére törtek Little Talks című dalukkal, amelyhez egy látványos videoklip is párosult. A világhírnévre törekvő indie együttest hatan alkotják (a két gitáros-énekes, Nanna Bryndís Hilmarsdóttir és Ragnar „Raggi” Þórhallsson, a gitáros, Brynjar Leifsson, a dobos, Arnar Rósenkranz Hilmarsson, a billentyűs/harmonikás, Árni Guðjónsson és a basszusgitáros, Kristján Páll Kristjánsson), míg a turnéjuk során trombitán Ragnhildur Gunnarsdóttir csatlakozott hozzájuk. Az együttes szerint nevüket Raggi dobta fel, mindenkinek tetszett, ezért maradt, mert tükrözi mindazt, amikről a szövegeik szólnak. Első albumuk, a My Head Is an Animal sikereket ért el, mind Európában, mind az Egyesült Államokban, ezért nagy esély mutatkozik arra, hogy egy újabb izlandi együttes hódítsa meg a világot.

Összeállította: L. M.

Taylor Swift tarolt

Az év dala: Florida Georgia Line feat. Nelly – Cruise
 Kedvenc férfi pop/rock előadó: Justin Timberlake
 Kedvenc női pop/rock előadó: Taylor Swift
 Kedvenc pop/rock együttes: One Direction
 Kedvenc pop/rock album: One Direction – Take Me Home
 Kedvenc férfi countryelőadó: Luke Bryan
 Kedvenc női countryelőadó: Taylor Swift
 Kedvenc countryegyüttes: Lady Antebellum
 Kedvenc countryalbum: Taylor Swift – Red
 Kedvenc rap/hiphop előadó: Macklemore & Ryan Lewis
 Kedvenc rap/hiphop album: Macklemore & Ryan Lewis – The Heist
 Kedvenc férfi soul/R&B előadó: Justin Timberlake
 Kedvenc női soul/R&B előadó: Rihanna
 Kedvenc soul/R&B album: Justin Timberlake – The 20/20 Experience
 Kedvenc alternatív rockelőadó: Imagine Dragons
 Kedvenc latin előadó: Marc Anthony
 Kedvenc elektronikus dance előadó: Avicii
 Kedvenc felnőtt kortárs előadó: Maroon 5
 Kedvenc kortárs inspirációs előadó: Matthew West
 Legjobb filmzene: Pitch Perfect – A tökéletes hang

Nemrég megtartották az American Music Awardsot, amelyen ugyancsak a közönség dönthette el, kik lesznek a nyertesek. A győztesek listája nem okozott meglepetéseket, az abszolút nyerő Taylor Swift lett. Íme a lista:
 Az év előadója: Taylor Swift
 Az év ikonja: Rihanna
 Az év felfedezettje: Ariana Grande

Fergie anyaszerepben

Az énekesnő nemrég arról mesélt, hogy eleinte még nagyon aggódott, mert nem tudta, képes lesz-e a mindennapi életét összeegyeztetni a baba napi ritmusával. Azóta viszont sikeresen megoldotta a problémát, és beállt a harmónia a család életébe. Megtanulta, hogyan legyen spontánabb. Ha a baba enni szeretne, akkor megeteti, ha játszani, akkor pedig játszik vele. Ráébredt arra, hogy ez így van rendjén, az e-mailek pedig megvárják. Fergie arról is vallott, hogy élvezti az anyaságot, és már altatódalokat is írt a babájának. Egyszer majd külön produkiót adnak neki elő.

Mick Jagger dédiszerepben

Mick Jagger, a legendás Rolling Stones hetvenéves énekes-dédnagyapa lesz. A hírt a frontember lánya harangozta be. Jade Jagger még csak negyvenkét éves, de nagymama lesz, mert huszonegy éves lánya, Assisi jövőre szüli meg első gyermekét. Jade azt is elmondta, hogy szerinte az apját nem rázza meg különösebben, hogy dédapa lesz. Szerinte az, hogy huszonegy évvel ezelőtt nagypapa lett, sokkal nagyobb szám volt, minthogy most hetvenévesen dédapává válik. Az énekest egyébként annyira nem érdekli a kora, hogy jövőre ismét turnézni tervez a zenekarával. A következő Rolling Stones-turné Ausztráliában veszi kezdetét.

KOMPUTER

Jöhetnek a szemmel vezérelt okoseszközök

A hi-tech világ krémje gőzerővel készül a legfrissebb digitális trendeket bemutató szupershow-ra, a CES-re. Óriás cégek feltörekvő startupokkal karöltve január elején mutatják be a világnak a boszorkánykonyháikban kifőzött innovációikat. 2014. január 7–10. között a legnagyobb cégek képviselői, üzletemberek és újságírók özönlik el a black jack és rulettasztal fővárosát, hogy megismerjék a legfrissebb digitális trendeket. 3200 technológiai cég rántja le a leplet közel 20 000 új fejlesztésről. Helyet kap többek között az autópálya, a fitnesztechnológia, vagy éppen a robotika, de a főszerepet várhatóan a mozgásérzékelés, a 3D nyomtatás és az appok játsszák.

A mikroméretű mozgásérzékelők – azaz szenzorok – teljesen újraindítják digitális eszközeink használatát. A jövőben akár a szemünk mozgásával is kezelhetjük digitális eszközeinket. A terület vezető fejlesztőműhelyei mutatják be a mimikafelismerés, a kiterjesztett valóság, a szemmozgás- és a mozgásérzékelés terén elért legújabb eredményeiket. A 3D mint kategória néhány évvel ezelőtt még nem is létezett, mára viszont a techipar egyik legnagyobb jövő előtt álló

része. Az alkalmazásfejlesztés a techipar egy másik robbanásszerűen fejlődő területe. A CES-en a legjelentősebb fejlesztők, gyártók és szoftverszolgáltatók vonulnak fel, hogy megmérettessék magukat, melyre több programelem is lehetőséget ad.

Az egyik programelem a Wall of Apps, ami az év legjobbnak ítélt iOS, Android, BlackBerry és Windows Phone alkalmazásait mutatja be. A Mobile Apps Showdown pedig egy pörgős fejlesztői verseny: az appkészítők négyperces „stand-up” előadás keretében ismertethetik meg leginnovatívabb alkalmazásaikat a közönséggel. A győztest egy tapsmérő készülék segítségével választják ki. Üzleti ötletverseny is lesz, 100 díjnyertes appkészítő szállhat versenybe 100 000 dollárért: a nevezők nyolc órát kapnak egy alkalmazás lefejlesztésére meghatározott témakörben. A 2014-es CES-re több mint 150 országból mintegy 150 000 látogatót várnak.

Informatikailag Stockholm a legfejlettebb város

Frissen készült felmérések szerint Stockholm, London és Szingapúr a világ legjobb helyei információs és kommunikációs technológiai (IKT) fejlettség szempontjából. A svéd főváros első helyezése a jól fejlett infrastruktúrájának, az okostelefonok, illetve a nagy sebességű kapcsolatok igen magas arányának, valamint az elsősorban az IKT-re alapuló fejlesztéseknek köszönhető. A rangsor első három helyén végző városok után a következő városok is szerepelnek az indexben: Buenos Aires, Dakka, Delhi, Dzsakarta, Helsinki, Hongkong, Isztambul, Johannesburg, Kairó, Karacsi, Koppenhága, Lagos, Los Angeles, Manila, Mexikóváros, Miami, Moszkva, Mumbai, New York, Oslo, Párizs, Peking, Sanghaj, São Paolo, Sydney, Szóul, Tajpej, Tokió.

Jobb és bal kézzel is működtethető

A Logitech bemutatta legújabb vezeték nélküli egerét. A Logitech Wireless Mouse M560 görgője alatt egy Windows 8 menügomb rejlik, amely egyetlen gombnyomásra elérhetővé teszi a leggyakrabban használt funkciókat, így az Apps Switch és a Charms Bar parancsokat is. Két ráadás hüvelykujjas gombja lehetővé teszi az azonnali átváltást a hagyományos Windows asztal és alkalmazások, továbbá az új, teljes képernyős Windows 8 interfész között. A két gomb funkciója ugyanakkor teljességgel testre szabható: a Logitech SetPoint szoftver segítségével olyan funkciót adhatunk nekik, amilyeneket csak akarunk.

A nagy sebességű görgőtörék választási lehetőséget biztosít gyorsaság és pontosság között. Szabadon forgó üzemmódban könnyedén átlapozhatjuk vele még a leg hosszabb dokumentumokat, weboldalakat, illetve hírösszeoglalókat is, míg a click-to-click üzemmód a táblázatok, fényképalbumok és lejátszási listák tallózása során garantál-

ja a pontosságot. Az egerhez tartozik egy apró Unifying vevőegység is, amely szinte eltűnik a számítógép USB-portjában, ezzel csökkentve a sérülés vagy a törés kockázatát. Mindezek felett könnyen csatlakoztatható egy kompatibilis Logitech billentyűzet, numerikus billentyűzet, vagy akár egy újabb eger is anélkül, hogy egyszerre több USB-vevőegységet kéne használni. (A Logitech Wireless Mouse M560 Magyarországon november 12-étől elérhető, 12 490 Ft-os ajánlott fogyasztói áron, azaz kb. 45 euró vagy 5200 dinár értékének megfelelően.)

Az eltévedt hópelyhecske

V alahol messze északon az örök hó és jég birodalmában nagy volt a sürgés-forgás, készülődés a sárgafényű házikóban. Mikulás apó, miután rendre elolvasta a világ minden tájáról érkezett leveleket: a szépen megírt, színes gyerekrajokkal díszített kívánságokat meg az ákombákomokat is, előszóltotta segítőtársait, a krampuszokat és megkérdezte tőlük:

– Minden ajándékot becsomagoltatok úgy, ahogy meghagytam nektek?

A két virgonc krampusz, Kótyomfitty és Rontombontom kurtán-furcsán csak így válaszolt:

– Ühüm.

Ez az ő nyelvükön azt jelentette, hogy természetesen minden rendben van.

Ezután szép sorjában kihordták az ajándékokat a ház előtt álló szánkóra. A négy szánhúzó rénszarvas már türelmetlenül torogott a hóban. Időnként meg-megrázták a nyakukban csilingelő aranycsengőket.

A Mikulás bíborvörös meleg bundájában, piros süvegével a fején elhelyezkedett az első ülésen, a krampuszok pedig, hipp-hopp, felugráltak mögéje. A szán megindult a fehér tájon, és repült, mint a gondolat hegyeken, völgyeken át.

Egyszerre csak váratlanul sírásra-rívásra lettek figyelmesek.

– Nini, egy potyautas! – fedezte fel a hang gazdáját Kótyomfitty a szán sarkában.

– Hát te meg hogy a fittyfenébe kerültél ide? – érdeklődött Rontombontom.

– Hópelyhecske a nevem – zokogta féltelmében a megszólított váratlan vendég. – Hótündér vagyok. Kérlek, vigyetek magatokkal, mert én is szeretném megörvendeztetni a gyerekeket!

– Kenjük be kulimással és dobjuk ki! Vagy inkább kormozzuk be a pofikáját? – inceskedett Rontombontom.

– Még mit nem?! Kapnánk is fejmosást a Mikulástól, te istenverése? De tudod mit? – fordult Hópelyhecske felé. – Ha Mikulás apó belegyezik, magunkkal viszünk, ha most tüstént abba hagyod a pityergést és...

– És segítesz nekünk szétosztani a gyerekeknek szánt ajándékokat – zárta le a vitát a Mikulás, mert minden szót hallott. Amikor pedig elérkezettnek látta az időt, így szólt a krampuszokhoz.

– Ma éjszaka kirakjuk az ablakokba az ajándékokat. Holnap megkeresünk egy gyermekkórházat, ahol a kis betegek már nagyon várnak bennünket. Ide figyeljete! Nem ajánlom nektek, hogy virgáccsal megfenyegessétek a gyerekeket, amint azt az elmúlt télen tettétek! Nem azért megyünk, hogy félelmet keltsetek bennük. Megértettétek?

– De hát, Mikulás apó, vannak rossz gyerekek is! – méltatlankodtak a krampuszok. – Ők továbbra is rosszalkodhatnak büntetés nélkül!

– Hiszen te magad olvastad fel nekünk a csínytevéseiket, feleseléseiket, a csúnyán beszélőkről nem is szólva – dohogtak.

– Sok a locsi-fecsi! A gyerekek nem rosszak, bár igaz, megesik, hogy elfeledkeznek arról, hogyan illik viselkedniük. Ezért figyelmeztetnünk kell őket a fogadalmukra, amelyben azt ígérik, hogy ezentúl nem csúfolják egymást, és szót fogadnak a felnőtteknek. A virgács erre szolgál, csakis erre – fejezte be a Mikulás a választát.

Jóságos arcát látva a krampuszok elhallgattak. Amint megérkeztek, minden a terv szerint indult. Csakhogy a krampuszok,

mint annyiszor máskor, most sem állták meg, hogy össze ne cseréljék az ajándékokat. Csupán huncutságból itt-ott hajas babát rakta a fiúk csizmáskáiba és játékvonatokat, távirányítós autót a kislányok cipőibe. Szerencsére Mikulás apó és az őt léptenyomon követő hótündér még idejében a helyére tett mindent.

Másnap minden a terv szerint zajlott. Hópelyhecskét annyira elragadtatta a sok boldogságtól ragyogó gyermekarc, hogy a legkönnyedebb, legvidámabb tündértáncot lejtette el a kis betegek szobájának ablaka előtt. Olyan áhítattal és önfeledten járta a táncát, hogy a gyerekek nem tudták levenni róla a szemüket. Az egyik begipszelt karú kisfiú örömeiben így kiáltott fel:

– Milyen gyönyörű hópelyhecske! Úgy táncol, akár egy tündér! Hópelyhecske pedig járta szaporán véget nem érő táncát, eleinte egyedül, aztán társak is érkeztek, egyre többen és többen lettek a hópelyhek. Hamarosan betakarták az ablakpárkányokat, a tetőket, majd a fákat, azután az udvarokat és a házakat, végül az egész világot puha fehérségbe öltöztették.

Hegedűs Ilona

HOROSZKÓP

KOS

Ne lapíts az órákon! Aktivizáld magad. Te is meglepődsz majd, mennyi mindent elérhetsz csupán azzal, ha bátran kérdezel és hangot adsz a véleményednek. Állj ki magadért! Ha nem szeded össze magad egy kicsit, sosem jutsz egyről a kettőre. Bármilyen helyzetben is legyél bevállaló-sabb, merj lépni!

BIKA

Rápörögsz valamire, amit a szüleid és tanáraid egyáltalán nem tudnak komolyan venni. Bizonyítsd be a környezetednek, hogy számodra igenis fontos dologról van szó! Elég csúnya vitába keveredsz, és ebből most nem jössz ki túl könnyen. Az is lehet, hogy egy harmadik félt is be kell vonnod, hogy segítsen elsimítani a dolgot.

IKREK

Most nincs helye a lustálkodásnak, és nemcsak azért, mert bizonyos elvárásoknak kell eleget tenned. Magadnak is rengeteget bizonyíthatsz, ha kicsit összeszeded magad. Eléggé szúrós hangulatban leszel a héten, amit a környezeted nem vesz túl jó néven. Mielőtt konfliktushelyzetbe kererednél, gondolkozz el, megéri-e.

RÁK

Tegyél meg minden tőled telhetőt, hogy elkerüld a vitákat. Nélkülük is elég zavaros most a lelki világod, nem hiányzik, hogy jobban felbolygassd magad. Vigyázz a pénzedre! Pillanatok alatt képes vagy kiüríteni a tárcád, amint költeni kezdesz. Lehet, hogy jobban jársz, ha megpróbálsz elrejteni magad elől...

OROSZLÁN

Kreatív és pörgős hangulatban leszel a héten, így még a legunalmasabb teendőd is játéknak tűnnek. Az biztos, hogy most egy percig sem fogsz unatkozni. Olyan intenzív kisugárással futsz neki a hétnak, hogy szinte képtelenség nemet mondani neked. Bármilyen céljaid is legyenek, most egy csettintésre eléred őket.

SZŰZ

Rengeteg elvárással kell szembenézned, és a legkevésbé sem lesz könnyű mindnek eleget tenned. Tarts kisebb-nagyobb szüneteket, hogy tiszta fejjel tudj tenni a dolgod. Minél kreatívabb, minél rugalmasabb vagy, annál könnyebben veszed a kihívásokat.

MÉRLEG

Annyi a teendőd, hogy szinte ki sem látszol a munkából. Pedig néha igazán megállhatnál egy pillanatra, hogy szusszanj egy kicsit. Teljes örültekháza van körülötted, és rajtad kívül senki sincs, aki elsimíthatná a helyzetet. Légy bátor, állj ki, és merj hangot adni a véleményednek. Sokan hálásak lesznek érte.

SKORPIÓ

Úgy úszod meg a legkönnyebben a hetet, ha eltereled magadról a figyelmet. Egyébként is nagy most a nyomás rajtad, semmi szükség rá, hogy felidegesítsenek. Kisebbségnagyobb stresszhullámokkal kell megküzdened, de ne ijedj meg, simán le tudod győzni őket. Mozogj rendszeresen, végezz légyógy gyakorlatokat, vagy tegyél bármit, ami megnyugtató!

NYILAS

Elképesztő energiával vágsz neki minden feladatnak, de lelkesedésed könnyen alábbhagy. Próbáld egyensúlyban maradni, hogy maradéktalanul el tudj végezni a feladataidat! Ha el szeretnél érni valamit, kissé jobban kell törekedned. Már nem elég a tervezgetés. Cselekedned kell!

BAK

Nagyon lelkes vagy, és újult erővel kezdesz hozzá valamilyen iskolai vagy más jellegű feladathoz. Mindegy, miről van szó, a lényeg, hogy most minden sokkal jobban megy. Ha úgy érzed, mindig mindenkivel sikerül megtalálnod a közös hangot, tévedsz. Rájössz, hogy valamelyik sulitársaddal egyszerűen nem tűritek egymást.

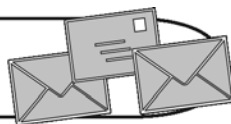
VÍZÖNTŐ

Akár tetszik, akár nem, néha versenyhelyzetben találod magad, amikor a saját igényeidre kell figyelned. Bizonyítsd be, hogy te vagy a nyerő! Fel kellene venned a kapcsolatot valakivel, akivel már jó ideje nem beszéltél. Érdekes, akár sorsfordító információt tartogathat a számodra.

HALAK

A barátaid is ugyanolyan elfoglaltak, mint te. Nem azért nem keresnek, mert nem szeretnek. Ne várd, hogy előkerüljenek, hívd fel őket! Bármilyen érthetetlen szituációba is keveredj, próbáld meg megőrizni a hidegvéred. Valaki titokban tesztel a háttérben, úgyhogy jól teszed, ha igyekszel a legjobb formádhozni.

Mi újság a 4. c-ben?

Pánsípot készítettünk

A szabadkai J. J. Zmaj iskola 4. c osztálya természetből a hang terjedéséről tanult. Házi feladatra azt kapták, hogy készítsenek pánsípot. Szükség volt régi filctollakra és egy kis szülői segítségre. A hangszerek jól sikerültek. Az órán ki is próbálták. – **Miskolci Helga, Kávai Rita, Zemkó Attila és Savović Mila**

Benedek Elek: Kígyós Jancsi című könyv a második házi olvasmányunk. Öt mesét jelölt ki a tanító néni elolvasásra. – **Miskolci Helga és Sipraga Lúna**

Magyarból felmérőt írtunk. Az ígérkől tanultak összefoglalója volt a téma. Nekünk könnyűnek tündek a feladatok. – **Savović Mila és Spasić Nikola**

Rajzórán a Szent Koronát kellett lerajzolnunk. Képeket, könyveket hoztunk be, s azok segítségével dolgoztunk. Sok szép munka született. Az osztályból mindenki munkáját elküldte versenyre a tancsi. – **Zemkó Attila**

A múlt héten díjzönn volt az osztályunkban. Mindennap érkezett díj. Én is a díjazott gyerekek között voltam. Nagyon jó érzés volt, amikor átvehettem az oklevelet, amit egy Szabadkán meghirdetett rajzpályázaton nyertem. – **Dékány Máté**

A Subotičke novine által meghirdetett rajzpályázaton nagyon sikeresen szerepeltek iskolánk tanulói. Osztálytársam, Sipraga Lúna, valamint Grubanov Dorottya (másodikos) és Zsiga Anett (hatodikos) első helyezett lett, jómagam pedig a második helyen végeztem. Oklevelet kaptunk és ingyen belépőjegyeket a koripályára. Az ünnepélyes díjkiosztó után interjút adtunk. – **Fehér Noémi**

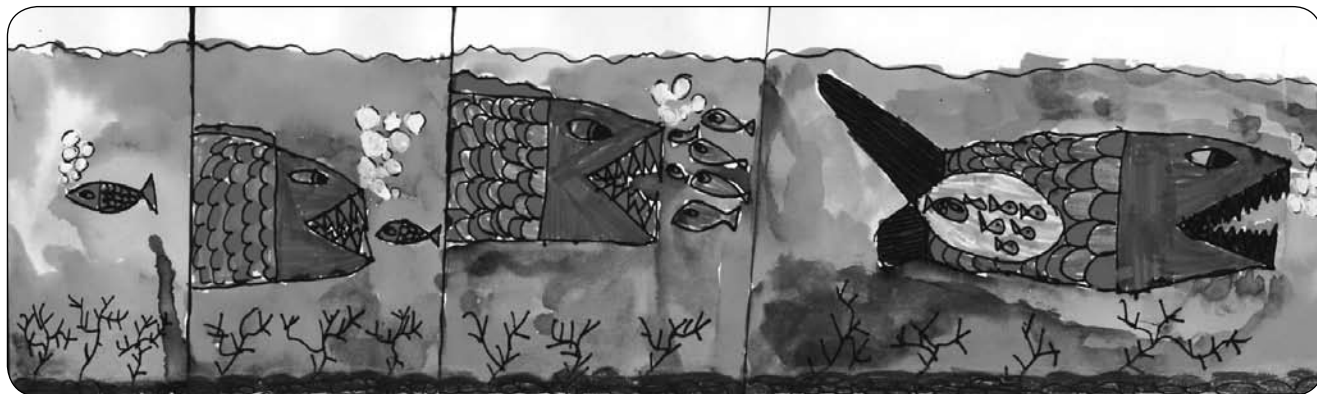

Fehér Noémi, Sipraga Lúna, Grubanov Dorottya, Zsiga Anett

A belgrádi Gyermek Kultúrközpont által meghirdetett országos szintű

képregénypályázaton az alsósok korcsoportjában a szabadkai J. J. Zmaj iskola

4. c osztályos tanulója, Spasić Nikola második díjban részesült.

A nagy hal felfalja a kicsiket

Romantikus vagy?

Töltsd ki a tesztet, amelyből kiderülhet, mennyire vagy romantikus!

1. Szerinted a romantika megédesíti az életet?

- a) Szép pillanatokot szerezhet, de nem állandóan. (2 pont)
- b) Nagyon is. (3 pont)
- c) Nem szeretem a cukormázás kijelentéseket. (1 pont)

2. Mit gondolsz, az első randi után lehet valaki szerelmes?

- a) Maximum a hollywoodi filmekben. (1 pont)
- b) Velem is előfordult már. (2 pont)
- c) Akár randi közben is. (3 pont)

3. Mit szólnál, ha szerelmed verssel lepne meg?

- a) Kedves gesztusnak tartanám. (2 pont)
- b) Egy szép ajándéknak jobban örülnék. (1 pont)
- c) Könnyekig meghatódnék. (3 pont)

4. Előfordul, hogy érzékenyülsz filmnézés közben?

- a) Nem jellemző, de volt már rá példa. (2 pont)
- b) Talán többször is, mint szeretném. (3 pont)
- c) Ilyesmi nem történhet meg velem. (1 pont)

5. Egyetértesz-e azzal, hogy egy jó kapcsolatban az érzelmeket nem elég megélni, ki is kell mutatni?

- a) A viselkedésünk egyértelműen árulkodik az érzelmeinkről. (1 pont)
- b) Igen, de nem kell lépten-nyomon érzélgősködni. (2 pont)
- c) Természetesen, hiszen ez mélyíti a kapcsolatot. (3 pont)

6. Mi jut eszedbe egy csokor rózsáról?

- a) De jó lenne, ha engem is meglepne valaki ilyennel! (3 pont)
- b) Randevú vagy leánykérés. (2 pont)
- c) Biztos drága lehet. (1 pont)

Értékelés

15–18 pont:

Javíthatatlan romantikus

Te aztán az egész életed az érzelmeidre bízod. Bizonyára gyakran előfordul, hogy a rózsaszín ködtől nem veszed észre, mikor kellene két lábbal a földön állnod, ami valószínűleg időnként kellemetlen helyzetbe is hozhat. Bár az tény, hogy pont emiatt meghitt és mély kapcsolatokat alakítasz ki. Próbáld meg egyensúlyt teremteni az érzelmeid és az értelem között!

10–14 pont:

Természetesek az érzelmek

Képes vagy megkülönböztetni a csöppögős romantikát a valódi érzelmektől. Tisztában vagy vele, hogy milyen fontosak az érzelmek a párkapcsolatban, de azt sem felejtet el, hogy mikor kell a józan eszedre hallgatnod. Valószínűleg tudod, hogy a romantikának is megvan a maga helye a mindennapokban.

6–9 pont:

Két lábbal a földön

Te a romantikát még hírből sem ismered, vagy csak nem engeded, hogy az érzéseid felszínre kerüljenek. Feleslegesnek tartod, és inkább az eszedre hallgatsz, mint a szívedre. Emiatt lehet az, hogy gyakorlatias gondolkodásod valószínűleg számos területen ügyesen kamatoztatod. Hagyj nagyobb teret az érzelmeidnek, megláthatod, könnyebb lesz, mint gondolnád!

„Kedves Bizalmas sorok!

Az utóbbi időben sokat gondolkozom azon, hogy mit is kell tennem a barátnőmmel kapcsolatban. Már régóta barátnők vagyunk, de az utóbbi időben megváltozott a barátságunk. Csak akkor van velem, ha éppen nincs fiúja. Ha van neki valakije, soha nem ér rá beszélgetni, nem hív vissza, amikor kereselem. Már többször említettem neki, hogy jó lenne elmenni együtt valahova, de mindig azt mondta, hogy ő inkább a fiújával megy. Amikor ő hív engem, én mindig találok rá időt, hogy együtt lehessünk. Néha úgy érzem, hogy kihasznál, én mellékes dolog vagyok a számára. Nem tudom, milyen módon mondhatnám el neki, mit is gondolok, mert ha most belekezek a mondókámba, biztos, hogy megszakad köztünk a barátság. Úgy érzem, hogy minden sokkal jobb lenne, ha szakítana a fiújával. Szerintem, a barátnők is ugyanolyan fontosak, mint a fiúk. Hiába mondta, hogy ez így van, nem látszik meg a viselkedésén. Mit tegyek? Kérlek, segíts!”

V. B. F.”

Válasz:

Kedves V. B. F.!

Úgy látszik, a barátnőddel nem vagytok azonos hullámhosszon, illetve „fejlődési fázisban”, és ezért felborult a köztetek lévő kapcsolat, hisz most más-más dolgok lettek fontosak számotokra. A barátnőd számára a fiú és a szerelem az, ami teljes egészében kitölti az életét. Amikor szerelmesek lesznek az emberek, nem egyszer megtörténik, hogy a világuk beszűkül, a szerelem tárgyára összpontosul minden figyelmük és energiájuk. Persze hosszú távon ez nem jó dolog, mert lassan lemorzsolódhatnak a barátok, barátnők. A barátságot és a szerelmi kapcsolatot is egyaránt ápolni kell, belefektetni, figyelmet, érzelmeket, időt, energiát stb., különben nem fog élni, növekedni. Nagyon jó lenne, ha a barátnőddel le tudnál ülni egy őszinte beszélgetésre arról, hogy mit érzel, mit gondolsz. Az is mindenki számára jó lenne, ha be tudna iktatni hetente néhány órát, mondjuk „lányos randit”, ami csak a tiétek, amikor beszélgettek, sétáltok stb. Ha ez nem felel meg neki, és úgy érzi, hogy nincs szükségére a barátságodra, sajnos el kell fogadnod, mert a barátság sem lehet egyoldalú. Meg kell tanulnod nélküle kitölteni az életedet, idődet. Bővítsd a barátok körét, hogy ne csak erre az egyetlen egy lányra legyél utalva, mint ahogy ez most van. Ne függj tőle ilyen nagy mértékben. Biztos vagyok benne, hogy az osztályodban, a szomszédságodban vannak lányok, akikkel szívesen beszélgetsz, és jól érzed magad a társaságukban, akikkel jókat tudsz nevetni. Velük beszélj meg közös programot. Hogy hasznosan töltsd a szabadidődet és ne ülj otthon, mint egy „kopott gyöngy”, nézz körül, hova tudnál bekapcsolódni, sok minden számításba jöhet: tánc, torna, színjátszókör stb. Neked kell tenned valamit önmagadért, mert nem hiába mondják: Segíts magadon, és az Isten is megsegít!

„Kedves Bizalmas!

Nem tudom, mit szólni hozzá, milyen barátnő az, aki mindig ráhajt arra a fiúra, aki neked tetszik. Az én barátnőm ilyen! Sajnos! Mindketten hetedikesek vagyunk. A napokban le is teszteltem, hogy igazam van-e. Egy olyan fiúra mondtam, hogy

nagyon tetszik, akit ki nem állok. A hétfőig már bejelentetted, hogy jár velem, nagyon stram fiú. Most már tisztában vagyok veled, hogy valami nem jól működik, csak nem tudom, mi. Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek! Legszívesebben az arcába csapnám az igazságot, hogy milyen undok teremtés, de félek, hogy nem leszek másik barátnőm, mert egészen kicsi korunk óta együtt vagyunk. Segíts!

„Vízi tündér”

Válasz:

Kedves Vízi tündér!

Igazad van! Nem igaz barátnő az ilyen lány. Nagyon nehéz helyzet az, amikor rádöbbenünk, hogy a kapcsolatainkban valami nincs rendben, és nem tudunk, nem merünk változtatni rajta, megszakítani, attól félve, hogy ennek a helyébe nincs más, egyedül maradunk. Tulajdonképpen a barátságok különböző okokból születnek. Ti nagyon régóta együtt vagytok, lehet, hogy azért, mert a szüleitek is barátkoznak, vagy közeli rokonságban vagytok, szomszédok, együtt jártatok oviba, otthon együtt játszottatok, együtt indultatok iskolába is stb. Sajnos (sokszor szerencsére!), mindenki az idők folyamán változásokon megy keresztül. Más-más kezdi irányítani az életünket, érzelmeinket, viselkedésünket, másra van éppen akkor jobban szükségünk (figyelemre, szeretetre, valahova tartozásra, biztonságra, szórakozásra stb.), hiszen még az egy családban növekedő testvéreknek sem ugyanarra van szükségük, nem ugyanaz érdekli őket. Vannak olyan barátságok is, amelyek érdekből születnek, és ez az „érdek” nem mindig egyértelmű, nem tudatos dolog, mert valami olyanunk van, ami a másíknak nincs, amiben hiányt szenved, mint amilyen például: a szülői odafigyelés, szeretet, harmonikus családi viszonyok, kitűnő tanulmányi eredmény, sikeresség, popularitás a társak között, és még sorolhatnánk. Nincs rendjén, ahogyan veled viselkedik, de te eddig ezt meg is engedted neki. Hatalma van feletted, mert tudja, hogy nincs másik barátnőd, mennyire fontos számodra. Jót tenne, ha őszintén és nyíltan tudnál beszélgetni a barátnőddel, és elmondanád neki, hogy te hogyan érzel, mit gondolsz a barátságotokról, mi az, ami bánt, amit helytelenítesz vele kapcsolatban, és hogy te mit szeretnél. Emlékeztessd, hogy az igazi barátságban vannak bizonyos íratlan szabályok, pl.: a barátnőnk szimpátiájára nem hajtunk. Gondold át, és jegyezd le magadnak, melyek azok az íratlan szabályok, amelyek fontosak számodra, amire kölcsönösen oda kell figyelnetek. Ha ezeket nehéz elfogadnia, vagy a beszélgetés után is ugyanúgy folytatja a dolgokat, sajnos tovább kell lépned, és magad mögött hagyni őt, még annak az árán is, hogy egy ideig egyedül leszel. Függetlenül a beszélgetéstől, igyekezz bővíteni az ismerősök, barátok körét úgy, hogy bekapcsolódsz valamelyik érdeklődési körödnek megfelelő csapatba, csoportba: versmondó, tánc, rajz, színészet, torna, zumba, salsa, néptánc stb. Közben viselkedj nyitottabban az osztálytársaiddal is. Kezdeményezz közös programot velük, hétfői beszélgetést, kis bulit, sétát, közös mozi- vagy színházlátogatást stb. Meglátod, hogy nem is vagy olyan egyedül. Kiderül, hogy akad még egy-két lány és fiú is, akikkel jól érzed majd magadat, akik megérdemlik, hogy a barátaid legyenek.

Ha megjelenik az a bizonyos helyes srác...

Mindenkinek eljön az életében az a pillanat, mikor feltűnik az a bizonyos helyes srác. Egy karnyújtásnyira van, elszalasztja, mert fél. Maga sem tudja, hogy mitől. Attól-e, hogy ő szóljon hozzá, vagy épp attól, hogy a másik hozzá szól. Így vagy úgy, de kapcsolatba fogtok kerülni, és akkor jobb, ha felkészülten ér a „támadás”! Íme néhány tipp, hogy mit csinálj.

Légy természetes!

Ez a legnehezebb dolog a világon, ha a nagy Ő a közelben van. Úgy tenni, mintha észre sem vennéd, pedig majd megőrülsz, hogy elkaptad egy pillantását. Hogy miért kell természetesnek lenned? Nagyon egyszerű: ha látja rajtad, hogy mennyire odavagy érte, nem biztos, hogy örülni fog neki. A természetes viselkedés egy nehezen kialakítható folyamat, de meg lehet tenni. Állj a tükör elé, és gondold rá! Közben próbáld minél természetesebb lenni!

Légy észrevétlen megfigyelő!

A legjobb, ha erre kifejlesztesz egy saját módszert, hogy hogyan erősítsd a periférikus látásodat. Vagyis, amikor beszélgetsz valakivel, hogyan tudj figyelni a körülötted lévő dolgokra. Próbálgasd, mondjuk egy padon ülve az utcán, hogy nézel egy tárgyat magad előtt, de közben a szemed sarkából figyeled

a környezetet történéseit. Nézd az autót vagy bármit, ami mozog, így tréningezheted magad arra, hogy ha a barátnőddel beszélgetsz, a szemed sarkából figyeled őt, a fejed elfordítása nélkül.

Szerezd meg a figyelmét!

A csinos öltözködés, a kedves mosoly, ha látod a folyosón vagy az utcán, figyelemfelhívó lehet a számára. Ne légy slamos! Figyelj arra, hogy a ruhád és a hajad egyaránt szép legyen, és fejezze ki, hogy milyen személy vagy. Teljesen mindegy, hogy elegáns vagy vagány, a lényeg, hogy csinos legyél. A csinoságot pedig nem a kivágott felsőrész vagy a miniszoknya jelenti. Lehetsz csinos garbóban is, ha annak akarsz látszani.

Fordíts a kockán!

Megteheted azt is, hogy ha ő nem vesz észre, akkor te sem veszed észre. Csupán azt kell elérned a viselkedéseddel, hogy ő akarjon megszerezni téged. Mosolyogj, légy jó fej a barátokkal, a közös ismerőseikkel és, ha lehet az ő barátaival! Kelts olyan látszatot, hogy belepusztuljon, miért nem vett észre előbb! Tedd féltékennyé, de csak szolid határok között!

Férközz a közelébe!

A félénkek is megtehetik, hogy eljárnak focimeccsre vagy sétálni a barátnőjükkel,

és esetleg éppen ott ücsörögnek majd egy padon, ahol a nagy Ő mindennap a kutyáját sétáltatja. Micsoda véletlen! A lányoknál is előfordul, de a fiúknál gyakrabban, hogy él a „csordaszellem”. Ez azt jelenti, hogy társaságban könnyebben ismerkednek, de nehezebben létesítenek normális kapcsolatot. Például: a kiszemelt srác a szünetben a barátaival az egyik sarokban beszélget. Te arra sétálsz, és véletlenül szétszórod a fűzetedbe gondosan betömöködött lapokat. A srácok valószínűleg ki fognak nevetni. Viszont, ha ugyanezt egy magányos fiú előtt teszed meg, esetleg szépen megkéred, hogy segítsen összeszedni, mert nagyon sietsz, készséges lesz és elnéző veled szemben, hiszen tudja, hogy ez bárkivel megtörténhet.

Alkalmazz trükköket!

A lapszétszórás eset csak egy volt azok közül, amiket bevethetsz egy magányos fiú vagy lány becserkészésére. Pl. ülj mellé a padon, kínáld meg chipsszel, ajándéld fel, hogy segítsz felkészülni a dolgozatra, vagy tudd meg, hogy mi az, ami érdekli, és nézz utána a témának. Sőt, néha nem is kell több, csak nézni. Ha véletlenül rád néz, ne kapd el a tekinteted, hanem viszonozd! Ezt hívják flörtnek. Még beszélned sem kell. Nézni fog, hidd el!

Cukros üdítők, nasik, kávé... mind olyan tényezők, amikről napjainkban már mindenki tudja, hogy károsítják a fogakat. Azonban van egy-két olyan étel és tevékenység, amiről csak igen kevesen tudják, hogy milyen sokat ártnak. A száj higiéniája mellett az ételekre, italokra is oda kell figyelni, ugyanis ezek is nagymértékben hozzájárulhatnak a fogak romlásához.

Gyümölcsök, frissen facsart gyümölcslevek

Meglepő, nem igaz? Hiszed vagy sem, néhány gyümölcsben annyi a cukor és a sav, hogy már majdnem annyira károsak a fogaidra, mint a cukros üdítők. Ilyenek pl. az alma, citrom és a narancs, na meg persze a legrosszabb a limonádé. Természetesen nem kell lemondanod róluk, egyszerűen ne vidd túlzásba ezek fogyasztását, és ha végeztél, igyál rájuk egy pohár vizet.

Ropogtatnivalók

Ezek az ételek a szájban olyan baktériumokkal lépnek kölcsönhatásba, amik akár hét perc elteltével kifejthetik káros hatásu-

Négy dolog, ami káros a fogaidra

kat a szájüregben. Továbbá a pattogatott kukorica darabok könnyen beragadhatnak a fogak vagy a fogak és az íny közé, és gyulladást okozhatnak. A megoldás az, ha a rágcsák elfogyasztása után fogat mosol.

Körömrágás, címke eltávolítása

Fogainkat rengeteg dologra használjuk az évésen kívül: letépjük a ruhacímket, kinyitjuk a palackot, megtartjuk a törölközőt... Ezekkel lehet, hogy időt takarítasz meg, de ártasz is vele, ugyanis a túl sok megerőltetés a fogsor deformálódását okozza, csipkessé teszi a fogak alját, így sokkal jobban jársz, ha inkább szánsz néhány extra percet a tevékenységeidre.

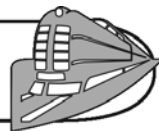
Egészségtelen étkezés

Közvetve és közvetlenül is károsak, nemcsak a szervezet egészére, hanem a fogakra is. A csekély vitaminbevitel miatt romlani kezdenek a fogak, az evés kiegyensúlyozatlansága miatt feltörő gyomorsav pedig a fogzománc egyik legfőbb ellensége.

Ma már természetesen javíthatóak vagy akár pótolhatóak a rossz fogak, de ezek a beavatkozások drágák, ezért jobban megéri, ha inkább odafigyelsz egy kicsit. Így akár évtizedekkel tovább élvezheted fogaid egészségét!

A fehér folt az Etna tűzhányó

A veszedelmes Szicília

Az Etna szépség és szörnyeteg is

Tudod-e?

Az idén már 17. alkalommal tört ki az Etna, a környező településekre sűrű hamuesőt szórva! Hat hónapig ugyan aludt, de október végétől november végéig három ízben is pompás láva-tűzijátékot rendezett. Az Etna Európa legmagasabb működő vulkánja, 3329 méter magas, magassága állandóan változik a kitörések miatt. Bár az Etna a világ egyik legaktívabb vulkánja, a hegy lejtőin és környékén több tízezer ember él, aminek fő oka a bor- és gyümölcsstermelésre kiválóan alkalmas, termékeny vulkáni talaj.

Noha Olaszország déli „nyúlványa”, a csizma orra, a háromszög formájú Szicília elsősorban a maffiózókról és az Etna vulkánról híres, meglepően sok turista keresi fel. Vannak, akik a filmekből megismert bűnözők hazájára kíváncsiak, vannak, akik őseik földjére látogatnak el, mivel nagyon sok szicíliai vándorolt ki a szegénység miatt gazdagabb országokba, az ő leszármazottaik pedig kíváncsiskodva térnek vissza az őseik földjére. Persze vannak olyanok is, akiket a katasztrófa vonz, ezért Olaszországon végigutazva megállnak a Nápoly felett leselkedő Vezuvnál, és okvetlenül Szicélián az Etnánál.

A turisztikai irodák szerint nyaralás helyszínének kiváló hely Szicília. Pihenés közben több ezer éves városokkal, lelőhelyekkel ismerkedhetünk meg. Ezek az irodák a vendégeket csalogatva így fogalmaznak: „A tiszta mediterrán égbolt, az azúrkék tenger és a forró napsütés legalább olyan hívogató, mint az a szemnek és szívnek egyaránt kedves kavalkád, amit az embermagasságú, virágzó kaktuszok, a zöldellő pálmafák, a hóspkás tűzhányó, a szűk sikátorok, a fényes borok és ételek, és a vérpezsdítő muzsika egyvelege ad. Szicília olyan hely, amely a nagyvárosok hangulatát idéző Palermo mellett mindmáig megőrizte a filmekből jól ismert misztikumát.” A szép szavak azért nem mind hamisak, Szicília többé-kevésbé ilyen. Igencsak különbözik a mi világunktól.

Szicília egyébként a Földközi-tenger legnagyobb szigete, körülbelül 5 millió ember lakja.

Olaszországtól a Messinai-szoros választja el kelet irányban, egyébként tengerek mossák partjait. Szicília híres művészetéről, számos költő és író született itt, a leghíresebbek Luigi

Pirandello, Salvatore Quasimodo, Alessandro Scarlatti... Notóban és Ragusában a barokk építészet szép példáit csodálhatjuk meg, amelyeket a helyi vörös homokkőből véstek ki. Az olasz opera egyik jelentős színhelye a sziget fővárosa, Palermo: a Teatro Massimo az egyik legnagyobb színház Európában. Ezenkívül gyönyörű és ősi építmények egész sorát csodálhatja meg a szigetre látogató turista, mert sok helyen föllelhetők az ókori szicíliai művészet csodálatos alkotásai, valamint a korabeli világban élenjáró építészeti és urbanisztikai megoldások (például a vízvezetékek megépítésénél alkalmazott fejlett mérnöki tudomány, a római patriciusvillák, szobrok, mozaikok). A helyi ismeretek tovább bővültek a bizánci időszakban, majd a középkor során. A 20. század elejéig Szicília teljesen elszegényedett, mostanáig azonban mintha egyre jobbra fordulna a sorsa.

Palermo

Sok szicíliai kétnyelvű, mind az olaszt, mind pedig a szicíliait beszéli. Nyelvük önálló újlatin nyelv, melyet görög, arab, katalán és spanyol hatás alakított. Fontos megjegyezni, hogy a szicíliai nyelv nem az olasz származéka. Noha sokan csak nyelvjárásnak tekintik, a siciliano egy különálló nyelv, gazdag történelemmel és figyelemre méltó, 250 000 szóból álló szókincsrel.

Magyar-szicíliai szótár:

ablak = finestra
 anya = matri
 csillag = stidda
 kenyér = pani
 könyv = libbru
 kő = petra
 láva = lava

Szicília nevezetességei

templomai: Segesta, Selinus, Agrigento.

színházai: Taormina, Siracusa, Selinus, Palermo, Segesta

vízvezetékei: Termini, Agrigento

régészeti múzeumai: Siracusa, Palermo, Trapani, Imera

a siracusai erődítmény

antik városok romjai: Agrigento, Heraclea Minoa, Imera, Segesta, Selinus

a Cefalù-i katedrális, de a messinai, liparini, cataniai is

a palermói Királyi Palota (Palazzo dei Normanni v. Palazzo Reale), és az itt található Cappella Palatina (a Szent Péternek emelt palotakápolna)

várak: Cataniában, Siracusában (Castello Maniace), Augustában

A Segesta görög színház

A Cefalù-i katedrális (dóm)

1	2	3	4	5		6	7	8	9	
10						11				
12			13		14					
15		16			17				18	
19				20			21	22		
23			24			25				
26		27				28				
29				30	31			32		
										

Keresztrejtvény

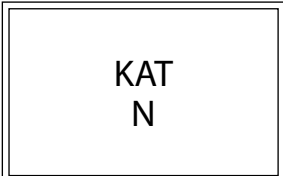
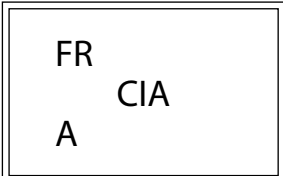
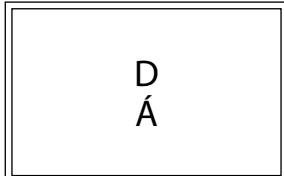
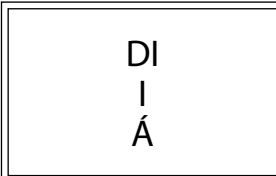
– Doktor úr, segítsen rajtam. A fiam bárányhímlős, a lányom számárköhögős, a feleségem egész nap károg, én meg ki vagyok, mint egy ló...

Az orvos válasza a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 10. Egyfajta fehérje, 11. A fiú párja, 12. Gépkocsi röviden, 13. Az inga teszi néha, 15. New..., 17. Agrárszköz, 18. Német előljáró, 19. Lefekvéshez készülő, 21. A gomba szára, 23. L. N., 24. Újvidék, 25. Fordítva női név, 26. Névsor, 28. Fordítva botló, 29. Kis Attilla, 30. Kettőzve játék, 32. Ö. L. B.

Függőleges sorok: 2. Kilétünk eltitolása, 3. Majdnem méz, 4. Felkiált, 5. T. M. I., 6. Férfinév, 8. Mágnes fele, 9. Betű kiejtve, 10. A válasz befejező része, 14. Oroszlánnév, 16. R. Y., 18. Brit, 20. Ruhadísz, 22. Locsol, 25. Étélizésítő, 27. Pityereg, 31. Régi római pénz.

Betűrejtvények

1		2		3		4	
---	---	---	---	---	--	---	---

Skandináv rejtvény (37.)

Rejtvényünkben decemberi időjósító mondásokat találsz.

	KINÁHOZ TARTOZIK	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	TALÁL				
	1000	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	S				
▼	FÁJDALOM SZERBÜL	▶			RAVASZ ÁLLAT	▶	HAZA PÁRATLAN BETŰI	▶	UTÁSZ EGYNEMŰI	▶	TÖRÖK-ORSZÁG ...LANKA	▶	HASZNÁLJA FEGYVERÉT FÉL ÓTI!	▶	
▼	F	▶			▼										EZ
▼															ÉVAD
LUXEMBURG KÖZEL HOZZÁ	▶	ELHOZ BETŰI	▶	RIGLI	▶						SVÉD-ORSZÁG FORDÍTVA SZEG	▶	EUROPÁI NEMZET ILYEN RENDSZER IS VAN	▶	
▼		50	▼	ÉSZAK	▶										
▼				TÉL BETŰI	▶	AZOK KERTI ÜLŐKE	▶		CSAPADÉK	▶	NYELVTANI FOGALOM MÉLYEBBRE	▶			
TEMPUS	▶	ZÉRÓ	▶	ÉRINTETLEN	▶		BÁCSKAI HELYSÉG	▶		▶	ÖTLETES	▶			
▼		NÉVELŐ	▶	o. ö.	▶										
KACAGÁS	▶							FEN	▶				ELEGE LETT BELÖLE	▶	
▼							KELET	▶	AUSZTRIA	▶			OXIGÉN	▶	
	▶														E-

Keresztszavak

			T	K	N					
			I	A	E					
			S	L	M					
M	A	S			T	O	L	Ó		
V	A	L		M		K	O	R		
F	E	L	P			T	O	G		
			A	J	K					
			R	K	O					
			T	A	L					

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen úgy, hogy értemes szavak alakuljanak ki.

Magyar zeneszerzők anagrammái

1.

KELNER CEFRE

2.

TERC FELSZÍN

3.

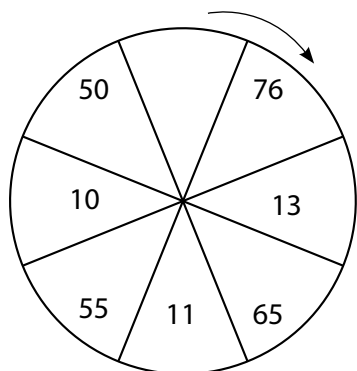
KÉT ARABBÓL

4.

LÁTOD LÁNYZÓK

5.

CIKI A BOROTVA

Minden lapocskán egy-egy magyar zeneszerző neve van. Rakd más sorrendbe a betűket, s már meg is tudod a nevüket.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, már be is írhatod a keresett számot az üres körcikkbe.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Betűcsere

B	É	K	A
F	Ó	K	A

Hogy lesz a békából fóka? Aki ügyes, hamar kitalálja, mindössze minden sorban egy-egy betűt kell kicserélni.

Szólásmondások

1. Bolhából nem lesz . . . . .
2. Nem árulok zsákba . . . . .
3. Kövér, mint Márton . . . . .
4. Összebeszél . . . . . bogarat.
5. Elültették fülébe a . . . . .

A szólásmondásokból hiányzik egy-egy állat neve. Írd be őket a helyükre, ha tudod.

A 36. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Oda nem megyek, azt hiszik, hogy csak ennyire telik.

Betűrejtvények

1. páratlan szám, 2. zarándok, 3. barátfüle, 4. gerle

Szókihúzó

Csantavér

5-ből 6

János

Körbe-körbe

Kiskarácsony

Szóláncok

1. üveg, 2. könyv,
3. virág, 4. cipő

Szólásmondások

1. medve, 2. borjú, 3. elefánt, 4. tücsköt, 5. macskát

A 35. skandináv rejtvény megfejtése:

Erkel Ferenc, Bánk Bán, Hunyadi László

Könyvjutalmat kap:

Lackó Márta, Kisorosz

HOROG

Fotó: Harka Ákos

Legkisebb halunk

Tanulságok és ötletek a kaukázusi törpegéb kapcsán

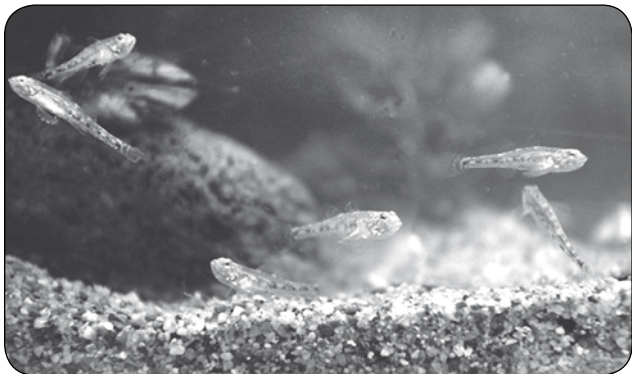
Genetikai vizsgálat igazolta a feltevést: Magyarország új halfaja a kaukázusi törpegéb (Knipowitschia caucasica). Minden kétséget kizáró módon sikerült beazonosítani azt a halfajt, amelynek 2009-ben mindössze egyetlen példánya került elő a Szamosból, de 2012-ben már életerős populációját észlelték a Tisza-tóban. Immár biztos, hogy az új jövevény a kaukázusi törpegéb. A kutatók már kezdettől úgy vélték, hogy az előkerült új halfaj a Fekete-tenger parti vizeiből és a Duna torkolati szakaszáról ismert kaukázusi törpegéb. Külső jellegzetességei alapján azonban nem lehetett kizárni, hogy a mindössze egy év életartamú és maximálisan 3 centiméteres testhosszt elérő halacska egy másik fajnak, a horvát tengerparton honos adriai törpegébnek a képviselője. A kérdésben végül genetikai vizsgálat döntött, amely kimutatta, hogy a tiszai állomány valóban a kaukázusi törpegéb fajba tartozik, és fekete-tengeri eredetű. A társaság interneten is elérhető kiadványa, a Pisces Hungarici részletesen beszámol az új halfajról, de továbbra is nyitott kérdés, hogy az mikor és hogyan került a Tiszába – olvasható a Magyar Haltani Társaság honlapján.

Ha figyelmesen olvassuk a szöveget – ha kell, kétszer is – érdekes következtetéseket vonhatunk le.

Az első természetesen az, hogy gazdagabbak lettünk egy olyan halfajjal, amely akkor is kicsi, amikor nagy. Tehát a fajra jellemző legnagyobb mérete mellett is aprócska marad. Horgászszemmel nézve a három centi még a csalihal méretét sem üti meg.

A második szempont, hogy ebbe a halba vidékünk horgászai nehezen botlik bele. Amikor majd a kaukázusi törpegéb példányai eljutnak tájainkra is – a Tisza-tótól a hozzánk vezető út rövid –, előfordulhat, hogy a csontival, lárvával vagy valami hasonló aprósággal csalizott horogra ez a hal is ráakad. De kérdés, odafigyelünk-e, miféle fogtunk. A csalihal fogó szerszámokból pedig kihullik, mégpedig olyan gyorsan, hogy észre sem vesszük, hogy benne volt. Tehát elkerülheti figyelmünket, mert ha meg is fogjuk, nem rakjuk nagyító alá.

A harmadik és mindenképpen legfontosabb tanulság, amelyet a szóban forgó hal kapcsán elsajátíthatunk, az a kutatók alaposága. Annak ellenére, hogy már négy évvel ezelőtt megtalálták

bizonyító példányát, és több mint egy évvel ezelőtt életerős állományára is rábukkantak, biztosan a genetikai vizsgálatok elvégzéséig nem mondták. Tehát nem kapásból, hanem tudományos alapokra helyezve mondták ki a végkövetkeztetéseket.

A történet nem arról szól, hogy a horgásznak is genetikai vizsgálatokat kelljen végeznie. Sokkal inkább arról, hogy a számunkra ismeretlen hallal való találkozás alkalmával ne folyamodjunk könnyelmű meghatározásokhoz.

Miért is mondjuk ezt?

Vegyétek figyelembe, hogy hazánkban több mint száz halfaj él. Ennek ismeretében szegeztek egy öreg pecás mellének a kérdést, tudja-e mennyi halfaj él tájainkon. Akár tudja, akár nem, kérjétek meg, hogy sorolja fel őket. Aligha tud ötvennél többet megnevezni! És ennek is legfeljebb a felét tudja hozzávetőleges pontossággal beazonosítani. De ha felmutattok neki egy kevésbé ismert halat, pillanatok alatt kivág egy halnevet, ráfogva, hogy pontosan az, amit ő mond. És ezt az állítást az égvilágon semmiel sem tudja aládúcolni.

Ez az a hozzáállás, amellyel szembeszegülve mondtuk el, hogy a kaukázusi törpegéb felfedezésétől a duplabiztos beazonosításáig négy év telt el. Persze azért kellett ennyi, mert a halszakértők nemcsak ezzel a témával foglalkoztak, bőven akadt más teendőjük is. Ugyanakkor mindig szem előtt kell tartanunk, hogy a szakemberek, a tudósok, a kutatók soha sem beszélnek hasból. Ez a képzetlen és jelentéktelen horgászok előjoga. Amit egyik pillanatban mondanak, a másikban letagadhatják. A szakmai-tudományos munka felelősségteljes, mert a mundér becsülete kötelez. És a képzett horgászoknak is ezt a hozzáállást kell elsajátítaniuk. Ez nem azt jelenti, hogy száznál több halfajt kell betéve ismerniük, hanem azt, hogy nem mondanak úri hidegvérrel és könnyelműen olyan badarságokat, amelyeket utóbb kénytelenek lesznek letagadni.

A helyes hozzáállás: kérdezni!

Példának okáért mondjuk, hogy a Magyar Haltani Társaság honlapjának van Mit fogtam? rovata. Ebben a horgászok küldik be azoknak a halaknak a képét, amelyek beazonosításával nem boldogultak. A képek alapján a szakember – de ha kell, többen is – megállapítják, mit fogott a horgász. Feltéve, hogy a kép „olvasható”. Ez kölcsönösen hasznos. Egyrészt gazdagítja a horgászok halismeretét, másrészt fontos információkkal szolgál a kutatók felé bizonyos halfajok előfordulásáról.

Ha jobban belegondolunk, ezt mi is eljátszhatnánk. Mit szólnak hozzá?

Csak annyit kell tennetek, hogy azokat a halakat, amelyeket akár ti, akár családtagjaitok, ismerőseitek... fognak, lefényképezitek, és eljuttatjátok hozzánk. Mi pedig továbbítjuk a halszakértőkhöz, és ők megmondják, mi pedig megírjuk, mit fogtatok. Számításba jöhetnek azok a halak is, amelyeket már eddig is fényképeztetek. Beleértve azokat is, amelyeket ismertek, de akár csak az igazi halszakértők, ti is duplabiztosra akartok menni.

Kezdődik: most!

Küldeni ide:

dunaimisi@gmail.com

Az adventi naptár története

Az adventi naptár első ablakát advent első napján nyitjuk ki, és egészen karácsony napjáig, mindennap kinyitunk egy újabbat. Az advent elnevezés a latin adventur szóból ered, amelynek jelentése: érkezés.

A legenda szerint az adventi naptárt egy édesanya találta ki, hogy megvigasztalja türelmetlen kisfiát, aki minden este megkérdezte

tőle, hogy mennyit kell még aludni, hogy eljöjjön a Jézuska. Ezért az anyuka kartonlapból 24 ablakot vágott, és mindegyikbe egy-egy bonbont akasztott.

A fiút Gerhard Langnak hívták, ő volt, aki később megalkotta az első tömegesen gyártott adventi naptárt. Lang az édesanyja által készített naptárból merített ihletet, de az édességek helyett apró, kinyitható ablakokat tett rá, amelyek mindennap más képet takartak.

Az adventi naptár nagy népszerűségnek örvendett. Meghódította az amerikai kultúrát is, ahol az első csokoládéval töltött adventi kalendáriumot az 1950-es évek végén dobták piacra.

Manapság csak a családok képzelete szab határt annak, mi kerüljön a naptárba: képek, versek, csokoládé vagy matrica.

Az adventi naptárt kartonpapírra nyomtatják, filcből vagy más anyagból készítik, olykor legóból építik fel. Az adventi naptárnak az egyetlen megkötése, hogy a 24 ablak a december elsejétől 24-éig terjedő időszakot jelképezze.

Adventi koszorú papírból

Saját magad is készíthetsz adventi koszorút, ha szeretnéd a szobád díszíteni vele. A következő ötlet könnyen megvalósítható, csak egy kis kezűgyesség kell hozzá. Ezenkívül ez a koszorú nyugodtan állhat a szobádban is, mert nem tűzveszélyes.

Alapanyagok

Újságpapír, krepp-papír, papírguriga, színes kollázspapír, fonal, ragasztó, különböző termékek, olló, tű.

Elkészítés

Az újságpapírt sodord össze, formázz belőle koszorút, majd a két végéd erősítsd össze. Az így elkészült koszorút vond be zöld krepp-papírral. A gyertyához használj négy egyenlő nagyságú papírgurigát, és színes papírral vond be körül, majd a tetejét is. A felső oldalát túvel szúrd át, és egy fonalat fűzz bele kanócnak. Papírból csipkebogyót és borostyánlevelet, krepp-papírból masnit készíthetsz, de valódi termékekkel is díszítheted a koszorúdat. A négy gyertyát egyenlő távolságban ragaszd fel a koszorúra. Sárga kollázspapírból készíts lángformát, és minden adventi vasárnap egy kanócra ragassz fel egy-egy lángot.

A legjobb forró csoki receptek

Jönnek a hideg téli esték, amikor egy pohár forró tea vagy egy forró csoki mindennél jobban esik. Forró csokit magad is készíthetsz különféle receptek alapján. Lássuk a legjobbakat!

Forró csokoládé alapreceptje

Hozzávalók: 6 dl tej, 3+2 dl tejszín, 1 vaníliarúd, 20 dkg étcsokoládé.

A vaníliarudat vágd hosszában ketté. A három deci tejszínt és a tejet öntsd össze, majd tedd bele a vaníliát, és kezd el melegíteni. Az összetört csokoládét vízfürdő felett, egy nagyobb edényben olvasd fel. Ha megolvadt, öntsd hozzá a melegített, de nem forralt tejet, és keverd krémesre. Ha túl sűrűnek találsz, tehetsz bele még egy picit tejet. A maradék tejszínből verj habot, és koronázd meg vele.

Mentás forró kakaó

Aki szereti a mentolos csokit, imádni fogja ezt az italt!

Hozzávalók: 2 kk instant kakaópor, friss mentalevél, 2 dl tej, tejszínhab, csipet fahéj.

A tejet felforraljuk, a felforított mentát és a kakaóport összekeverjük a tejjel, kicsit állni hagyjuk, leszűrjük. Tejszínhabot teszünk rá, fahéjjal és mentalevéllel díszítjük.

Fehér forró csoki

Hozzávalók: 3 dl tej, 10 dkg fehér csoki, tejszínhab, kevés fahéj.

A tejet felforraljuk. Beletördeljük a fehér csokit, és addig melegítjük, amíg el nem olvad. Pohárba öntjük, tejszínhabbal és fahéjjal tálaljuk.

Fodrász

A skót fodrász egy inast vesz fel.
 – Nyáron kevesebb fizetést kapsz, mert kevesebb a munka is.
 – Már hogy lenne kevesebb? – kérdezi az inas. – Hiszen nyáron is úgy nyíratkoznak meg borotválkoznak az emberek, mint télen.
 – Az igaz, de nyáron nem kell felsegítened rájuk a kabátot.

Szakácskönyv

Barátnők beszélgetnek:
 – Na, hogy tetszik az új szakácskönyved?
 – Utálom, túl drága és nem praktikus, mert minden recept azzal kezdődik hogy: Vegyél egy tiszta fazekat... Már nincs helyem a konyhában, legalább harminc fazekam van. Mindet a recept szerint vettem!

Baleset

Egy golfozót kórházba visz a mentő, mert torkán akadt egy golflabda. A férfi élet-halál között van, próbálják a torkából kivenni a labdát. A kórház folyosóján egy ideges férfi várakozik, szintén golfozó. A nővér megszólítja:
 – Önnek rokona a beteg?
 – Nem, az enyém a labda.

Nem aludt az éjjel

– Jó reggelt, szomszéd! Milyen vörösek a szemei!
 – Jaj, ne is mondja, nem aludtam az éjjel egy percet sem. Valami szörnyen búgott a házban. Maga nem hallotta?
 – Én nem hallottam semmit, mert egész éjjel porszívóztam.

Sapka, sál

– Hová mész, Pistike?
 – Megyek a cseresznyefára cseresznyét szedni!
 – De hát tél van, Pistike!
 – Tudom... sapka, sál!

– Hideg a víz?

Gombóc

Egy székegy fickó azzal dicsekszik a barátainak, hogy akár harminc gombócot is képes megenni egyszerre. Fogadnak ötezer forintban, és elmennek gombócot rendelni. Hatalmas tálban teszik le a szilvás gombócokat a fickó elé, és ő neki is lát. Falja, falja, már a szeme is kidülled, nyeli egymás után. Igen ám, de a huszonnyolcadik gombóc már sehogy sem megy le a torkán. Elkeseredetten nézi a tálban maradt három gombócot:

– Ha előre tudom, hogy ez a három ilyen nehezen fog lemenni, akkor ezekkel kezdem volna!

Leszállópálya

Az utasszállító gép pilótája leszálláshoz készül. Leteszi a gépet, csikorognak a fékek, a gép nagy nehezen éppen meg tud állni a leszállópálya vége előtt.

– Nem hiszem, hogy ez a leszállópálya hosszabb lenne 400 méternél – mondja a pilóta.

Mire a másodpilóta:

– Igaz, viszont legalább 5 kilométer széles.

Esküvői ajándék

– Milyen ajándékot szeretnél az esküvőnkre? – kérdi a férfi a menyasszonyától.

– Nem tudom, még nem gondolkodtam rajta.

– Jó, akkor kapsz egy év gondolkodási időt!

Ha csörög a telefon

A kaszárnyában csörög a telefon. A kiskatona felveszi:

– Melyik hülye telefonál már megint?

– Tudja maga kivel beszél? – kérdezi a telefonban a hang.

– Nem – felel a kiskatona. – Kivel?

– Kovács ezredessel.

– Kovács ezredes, és maga tudja, kivel beszél?

– Nem.

– Akkor mázlim van – mondja, és lecsapja a kagylót.

Fejfájás

A skót bemegy a gyógyszerértárba:

– Tudnak valami hatásos szert adni fejfájás ellen?

– Igen, kérem. Kitűnő kombinált gyógyszerünk van. Fejfájásra, gyomorgörcsre és hátfájásra is jó!

– Köszönöm, akkor most nem kérem, megvárom, amíg a többi is fájni fog!

Csőpög a méreg

Két ember túrázik a dzsungelben. Egyszer csak megszólal az egyik:

– Te, hogy hívják azt az állatot, amelyiknek öt szeme van, húsz lába, és a fogaiból csöpög a méreg?

– Nem tudom. Miért, te igen?

– Én sem, de szerintem szedd le a válladról...

Mikroszkóp, periszkóp...

– Mi az, amivel kis dolgokat megnézhetsz?

– Mikroszkóp.

– Mi az, amivel a víz alól felnézhetsz?

– Periszkóp.

– Mi az, amivel a falon átnézhetsz?

– Ablak!

Mózes

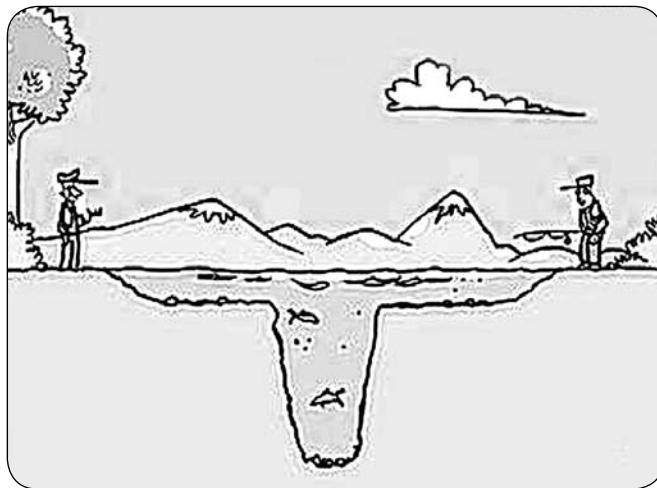
Pistike hazaérkezik a hittanóráról és újságolja az anyjának:

– Képzeld, mama, ma azt mesélte a tanító bácsi, hogy annak idején Mózes kivezette a zsidókat Egyiptomból. Aztán, amikor odaértek a Vörös-tengerhez, Mózes mérnökei gyorsan csináltak egy hatalmas hidat. Ezen a hídon mindenki átment, utána Mózes rádión beszólt a központba, azok kiküldtek két vadászbombázót, amelyek lebombázták a hidat. Mivel már nem volt híd, így a zsidók biztonságban el tudtak menekülni.

Az anyja csodálkozva:

– Tényleg ezt mesélte?

– Hát, igazából nem, de ha elmondanám, amit tényleg mesélt, azt biztos nem hinnéd el.

– Gyere már, csak térdig ér a víz!

Kéri a nevét

A rendőr megállítja a szóke nőt:
 – Hölgyem, kérem a nevét!
 – Na de akkor engem hogyan fognak hívni?

Éjjelióri állás

Kéri az üzletember a kollégáját:
 – Hoztak eredményt a feladott újsághirdetések?
 – De még mennyire – hangzik a válasz. – A múlt héten meghirdettünk egy éjjelióri állást. A következő éjszaka kirabolták az egész céget.

Feleség születésnapja

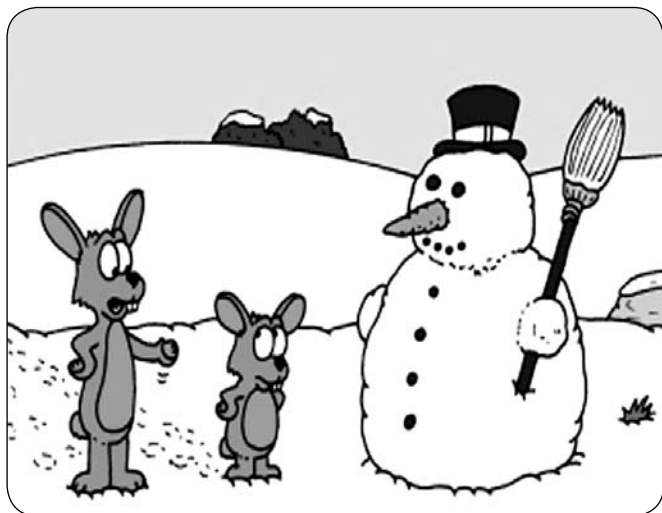
Két skót beszélget:
 – Képzeld, az én feleségem születésnapja és a névnapja is karácsonyra esik.
 – Nohát, micsoda véletlen!
 – Dehogy véletlen! Mit gondolsz, miért pont őt vettem feleségül?

Zuhanás közben

Két ejtőernyős zuhanás közben beszélget. Azt mondja az egyik:
 – Te, innen fentről az emberek tényleg hangyáknak látszanak.
 Mire a másik:
 – Nyissuk ki az ernyőt, ezek tényleg hangyák...!

Lúdtojás

Pistike felel földrajzórán:
 – A földet leginkább egy lúdtojáshoz hasonlíthatjuk.
 A tanár közbeszól, hogy „tjuk”.
 Erre Pistike:
 – A földet leginkább egy tyúktojáshoz hasonlíthatjuk...

– Ez rejtély, fiam. Minden télen ilyen szobrokat építenek, biztosan valami kulturális jelentősége van...

Kozmetikus

Visszajön a szabadságáról a kozmetikus és kéri a vendéget:
 – Na, milyen volt nélkülem? A helyettesemmel hogy volt megelégedve?
 – Teljesen kikészítette az arcomat, tiszta pattanás lett tőle a bőröm, a hajam meg majdnem kihullott a kezelésétől. Szóval, szinte észre sem vettem, hogy csak helyettes volt.

Indián fül

A rezervátumban egy indián fekszik az úton, a fülét az útra tapasztva. A turisták köré gyűlnek.
 – Chevrolet, floridai rendszámmal, fehér színű, horpadt a lökhárító, négy sápadtarcú ül benne...
 – Ezt mind hallás alapján állapította meg? – kérdezik csodálkozva.
 – Dehogy, nincs két perce, hogy elütött.

Ügyes

Élő csirkéket küld az ifjú rokonának a farmer. Amikor a srác ki akarja bontani a ládát, a csirkék szanaszét szaladnak.
 A fiú a postára siet, és fölad egy lapot a rokonnak:
 „Szétszaladtak a csirkék, hajkurásztam őket a szomszédaim kertjében, de csak tizenegyet sikerült összefognom.”
 Pár nap múlva megérkezik a válasz:
 „Ügyes fiú vagy, mert én csak hat csirkét küldtem.”

Kakukkos óra

Két szöszű összefut az utcán:
 – Hova viszed azt az órát?
 – Az állatorvoshoz.
 – Miért?
 – Berekedt a kakukk.

Ajtónyikorgás

– A papagájom egész éjszaka az ajtónyikorgást utánozza. Szerinted mit csináljak?
 – Olajozd meg!

Két jó barát

Két jó barát megy az utcán. Megkérdi az egyik:
 – Ha volna két szuper Mercedeszed, full extrával, két teljesen egyforma, az egyiket nekem adnád?
 – Tudod, harminc éve ismerjük egymást, jó barátok vagyunk, persze hogy odaadnám!
 Mennek tovább, kis idő múlva újra jön a kérdés:
 – Komám, ha volna két szuper jachtod, teljesen egyformák, minden kényelemmel, luxussal ellátva, nekem adnád az egyiket?
 – Tudod, régen ismerjük már egymást, a gyerekeim keresztapja vagy, hogyne adnám!
 Mennek tovább, hamarosan újabb kérdés:
 – Barátom, ha volna két tévéd...
 – Állj, te tudod, hogy két tévém van!

Jó és rossz hír

– Van egy jó meg egy rossz hírem. Melyikkel kezdjem?
 – A rosszal!
 – A rossz hír az, hogy csak egy jó hírem van.
 – És mi a jó hír?
 – A jó hír az, hogy nincs több rossz hírem.

Lámpa

Éjjel megy egy kamionos az úton, amikor meglátja, hogy az utat egy nagy rakás kő zárja el, a kövek között pedig van egy lámpa.
 Idegesen kiszáll, eléáll egy ember, attól megkérdezi:
 – Miért van itt ez a lámpa?
 – Megvilágítja a köveket, nehogy nekik menjen valaki.
 – És miért vannak itt a kövek?
 – Azok tartják a lámpát!

– Nem baj, majd belenősz!

Iskolanap a szabadkai J. J. Zmaj iskolában

A szabadkai Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskolában november 22-én ünnepeltük az iskolanapot. A műsorban felléptek iskolánk énekkarai, önképzőköröi, a szereplők táncoltak, énekeltek, hangszeren játszottak. Bemutakoztak a gyermekhét alkalmából megrendezett Ki mit tud? verseny nyertesei is. A közönség nagyon élvezte a műsort. Iskolánk igazgatónője, Gubić Selken Klaudia mondott ünnepi beszédet, amelyben ismertette az irodalmi és a képzőművészeti pályázat eredményét. Idei mottó: Zmaj, gyermekkorunk költője. A legjobb fogalmazásokat Duránti Rita 3. c, Spasić Nikola, 4. c, Hartman Oszkár és Tóth Zsuzsanna, 5. c osztályos tanulók írták.

Képpünkön önképzőkörünk tagjai láthatók, amint Zmaj gyermekverseiből készített összeállításukat mutatják be gitárkísérettel.

Tóth Zsuzsanna, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Mit jelent számomra a karácsony?

A Mária Rádió és az újvidéki Napsugár Magyar Kultúrkör közös irodalmi pályázatot jelentet meg Mit jelent számomra a karácsony? címmel

A pályázatra a vajdasági általános iskolák felsős (5–8. osztályos) tanulóinak magyar nyelvű munkáit várják. Az írások tartalma a karácsonnyal mint egyházi ünneppel, az ünnephez fűződő hagyományokkal lehet kapcsolatos, de ugyanakkor megtörtént és kitalált események is feldolgozásra kerülhetnek.

A pályázatra legalább egy-, és legfeljebb három gépelt oldal (2500–7500 karakter) terjedelmű munkákkal lehet benevezni.

A munkákat külön erre a célra összeállított zsűri bírálja el.

Az 5–8. osztályokból összesen 4 munka kerül díjazásra, vagyis minden évfolyamról egy-egy tanuló jutalomban részesül. A legjobb pályamunkák szerzői számára a Mária Rádió és a Napsugár Magyar Kultúrkör ajándécsomagot biztosít. A legjobb írásokat a Mária Rádió karácsonyi műsorában tűzi majd műsorra, megjelennek a Napsugár Magyar Kultúrkör honlapján, továbbá nyomtatott változatban a Hírvivő katolikus hetilap karácsonyi számában.

Egy tanuló csak egy munkával pályázhat. A munkák végén a tanuló neve és elérhetősége (telefonszám vagy e-mail cím) mellett fel kell tüntetni az intézmény nevét és annak pontos címét.

A pályamunkák beküldési határideje 2013. december 10.

A pályázatra az írásokat kizárólag elektronikus úton „Karácsonyi pályázat” megjelöléssel lehet beküldeni a napsugarmagyarkulturkor@gmail.com vagy a mariaradio@tippnet.rs címre.

A pályázatra beérkezett munkákat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

A pályázattal kapcsolatban minden bővebb felvilágosítás a közölt elérhetőségeken, illetve a 024/69-22-55-ös vagy a 063/10-50-268-as telefonszámon kapható.

Van fényképed házi kedvencedről? Oszd meg velünk!

Múlt heti felhívásunk nyomán befutott szerkesztőségünkbe az első kedvenc! Beküldő: **Lackó Márta** és **Zoltán**, akik újdonsült kedvencük, **Buksi** képét osztották meg velünk. Buksi különben a macskák réme, és egy magyar puli kölyökkutya, akit gazdái ajándékba kaptak.

Várjuk fotóitokat. Levélcímünk továbbra is: Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., e-mail címünk is a régi: szerk@jopajtas.info, noha a jopajtas.szerk@magyarsoz.com címre is küldhetitek.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350–9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarsoz.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ szerk@jopajtas.info

